Gemeente Goeree-Overflakkee

Ruimtelijke onderbouwing “Uitbreiding Refugium Sommelsdijk”
t.b.v. een omgevingsvergunning

Vastgesteld

26 januari 2015

Gemeente Goeree-Overflakkee

Ruimtelijke onderbouwing “Uitbreiding Refugium Sommelsdijk”
t.b.v. een omgevingsvergunning

Vastgesteld

werknummer: 254.315.01
datum: 26 januari 2015
bestand: J:\254\315\01\3.Projectresultaat\c. vaststelling

KuiperCompagnons BV
Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap
Rotterdam

Inhoudsopgave

Deel A Inleiding

1 Inleiding 1

1.1 Aanleiding en doel van het plan 1
1.2 Voorgaand bestemmingsplan 1
1.3 Bij het projectbesluit behorende stukken 1
1.4 Leeswijzer 2

2 Planbeschrijving 3

2.1 Inleiding 3
2.2 Ligging en begrenzing plangebied 3
2.3 Bestaande situatie 3
2.4 Toekomstige situatie 4

3 Ruimtelijke Ordening 7

3.1 Kader 7
3.2 Onderzoek 11
3.3 Conclusies 12

4 Mobiliteit 13

4.1 Kader 13
4.2 Onderzoek 14
4.3 Conclusie 14

5 Natuur en landschap 15

5.1 Kader 15
5.2 Onderzoek 16
5.3 Conclusie 16

6 Water 19

6.1 Kader 19
6.2 Onderzoek 22
6.3 Conclusie 23

7 Archeologie en cultuurhistorie 25

7.1 Archeologie 25
7.2 Cultuurhistorie 26

8 Milieu 29

8.1 Algemeen 29
8.2 M.e.r.-beoordeling 29
8.3 Bodemkwaliteit 29
8.4 Akoestische aspecten 30
8.5 Luchtkwaliteit 30

8.6 Milieuzonering 33
8.7 Externe veiligheid 35
8.8 Overige belemmeringen 37
8.9 Duurzaamheid 38

9 Uitvoerbaarheid 41

9.1 Economische uitvoerbaarheid 41
9.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid 41

10 Afweging en conclusie 43

10.1 Afweging 43
10.2 Conclusie 43

11 Geometrische plaatsbepaling 45

Bijlagen bij de toelichting

Bijlage 1: Geometrische plaatsbepaling
Bijlage 2: Onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen in het kader van uitbreiding en verbouwing van het Refugium te Sommelsdijk, NWC, augustus 2014

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en doel van het plan

Refugium in Sommelsdijk heeft plannen om in de toekomst uit te breiden. Refugium is een woonvoorziening voor ouderen met een verstandelijke en lichamelijke beperking. Sjaloom Zorg heeft aangegeven alleen het huurcontract voort te kunnen zetten als Woongoed GO de locatie Stoofhoek 2 uitbreidt tot ca. 29 appartementen van ca. 50 m2 BVO. Verbouw en uitbreiding is dus noodzakelijk. Daarnaast zullen er gemeenschappelijke woonkamers gerealiseerd moeten worden en een ruimte voor dagbesteding die twee maal zo groot zal moeten zijn dan de beschikbare ruimte in de “Oranjerie. De voorgenomen uitbreiding voorziet in twee extra bouwblokken aan de voorzijde van het gebouw en een uitbreiding aan de achterzijde. Omdat niet de gehele uitbreiding past binnen de vigerende bestemmingsregeling, is het benodigd een ruimtelijke procedure te doorlopen. Deze voorliggende ruimtelijke onderbouwing maakt deel uit van een uitgebreide omgevingsvergunning. De uitgebreide omgevingsvergunning maakt de toekomstige uitbreiding juridisch-planologisch mogelijk.

Ten aanzien van de inhoud en ruimtelijke onderbouwing van deze omgevingsvergunning dient op grond van artikel 5.20 Besluit omgevingsrecht (Bor) te worden voldaan aan het bepaalde in de artikelen 3.1.6 en 3.3.1, eerste lid, van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Artikel 3.1.6 gaat in op de inhoud van de ruimtelijke onderbouwing, artikel 3.3.1 gaat in op de verplichtingen die voor deze ruimtelijke onderbouwing voortvloeien uit de Wet Geluidhinder. In voorliggend stuk wordt aan al deze eisen invulling gegeven.

1.2 Voorgaand bestemmingsplan

De voorgenomen ontwikkeling (paragraaf 2.3) past niet binnen het vigerende bestemmingsplan “Sommelsdijk”, welke door de gemeenteraad van de gemeente Goeree-Overflakkee is vastgesteld op 27 juni 2013 is vastgesteld. De nu vigerende maatschappelijke bestemming is toereikend, maar de voorgenomen ontwikkeling wijkt op de volgende punten af van het vigerende bestemmingsplan:

1. De nieuwbouw is gedeeltelijk buiten het vigerende bouwvlak geprojecteerd.
2. De goothoogte van de nieuwbouw is hoger dan de maximale goothoogte van 6 meter.
3. Het toekomstige gebruik ziet niet alleen op een volledig maatschappelijk gebruik. Naast intramurale zorg dient ook extramurale zorg mogelijk te worden gemaakt. Er is daarbij sprake van een combinatie van zorg met wonen, daar waar het huidige bestemmingsplan enkel een maatschappelijke functie mogelijk maakt.

Deze ruimtelijke onderbouwing beoogt de uitbreiding, de afwijkende goothoogte en het toekomstige gebruik mogelijk te maken.

1.3 Bij het projectbesluit behorende stukken

De uitgebreide omgevingsvergunning “Uitbreiding Refugium Sommelsdijk ” gaat vergezeld van de uitkomsten van de voor deze ontwikkeling verrichte onderzoeken, een geometrische plaatsbepaling en een ontwerpbesluit. In deze onderbouwing worden de keuzes die zijn gemaakt verantwoord en verduidelijkt. Vervolgens wordt hierin de uitvoerbaarheid van het project aangetoond.

Op deze uitgebreide omgevingsvergunning zijn tevens de digitaliseringsvereisten van toepassing uit de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2012 (Rsro2012). Dit betekent dat voor het project “Uitbreiding Refugium Sommelsdijk” de plancontouren via de website www.ruimtelijkeplannen.nl beschikbaar zullen worden gesteld.

1.4 Leeswijzer

Deze ruimtelijke onderbouwing bestaat uit vier delen. Dit deel, deel A, bevat een aantal algemene planaspecten. Hierna volgt deel B. Daarin vindt de planbeschrijving plaats. Deel C vormt feitelijk de achterliggende onderbouwing voor de keuzes die in deel B worden gemaakt ten aanzien van, onder andere, ruimtelijke ordening, mobiliteit, natuur en landschap, water, archeologie en cultuurhistorie en milieu. In deel D, tenslotte, wordt de economische en maatschappelijke uitvoerbaarheid van het plan aangetoond en wordt ook ingegaan op het overleg- en inspraaktraject.

Afbeelding 1: de globale ligging en begrenzing van het plangebied

2 Planbeschrijving

2.1 Inleiding

Dit hoofdstuk bevat een beschrijving van de situering van het projectgebied, de bestaande en de toekomstige situatie.

2.2 Ligging en begrenzing plangebied

Het plangebied ligt in Sommelsdijk aan de Stoofhoek 2, met uitzondering van de Oranjerie. Op de hiernaast weergegeven afbeelding ziet u de globale ligging van het plangebied.

2.3 Bestaande situatie

In de bestaande situatie is sprake van een hoofdgebouw (Refugium) dat dienst doet als woonvoorziening voor ouderen met een verstandelijke en lichamelijke beperking. In totaal biedt het hoofdgebouw ruimte aan 15 woon/-slaapverblijven. Ook zijn nog twee gezamenlijke woonkamers en overige ruimten aanwezig. Het Refugium kent een goothoogte van ongeveer 6 meter en een nokhoogte van ongeveer 11 meter.

Voor de bestaande situatie gezien van bovenaf verwijzen wij u naar afbeelding 2 hieronder. Het Oranjerie behoort naar verwachting in de toekomst niet tot het terrein van Refugium en valt daarom buiten deze ruimtelijke onderbouwing.

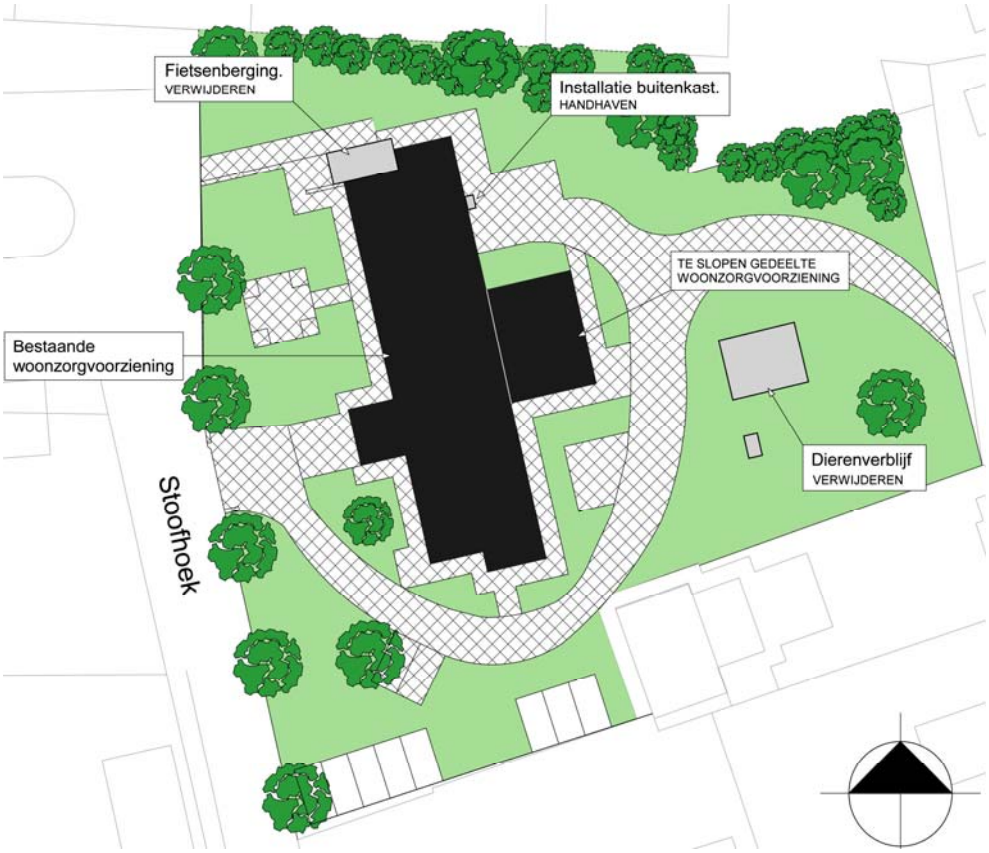

Afbeelding 2: het Refugium en bijbehorende bebouwing in de bestaande situatie

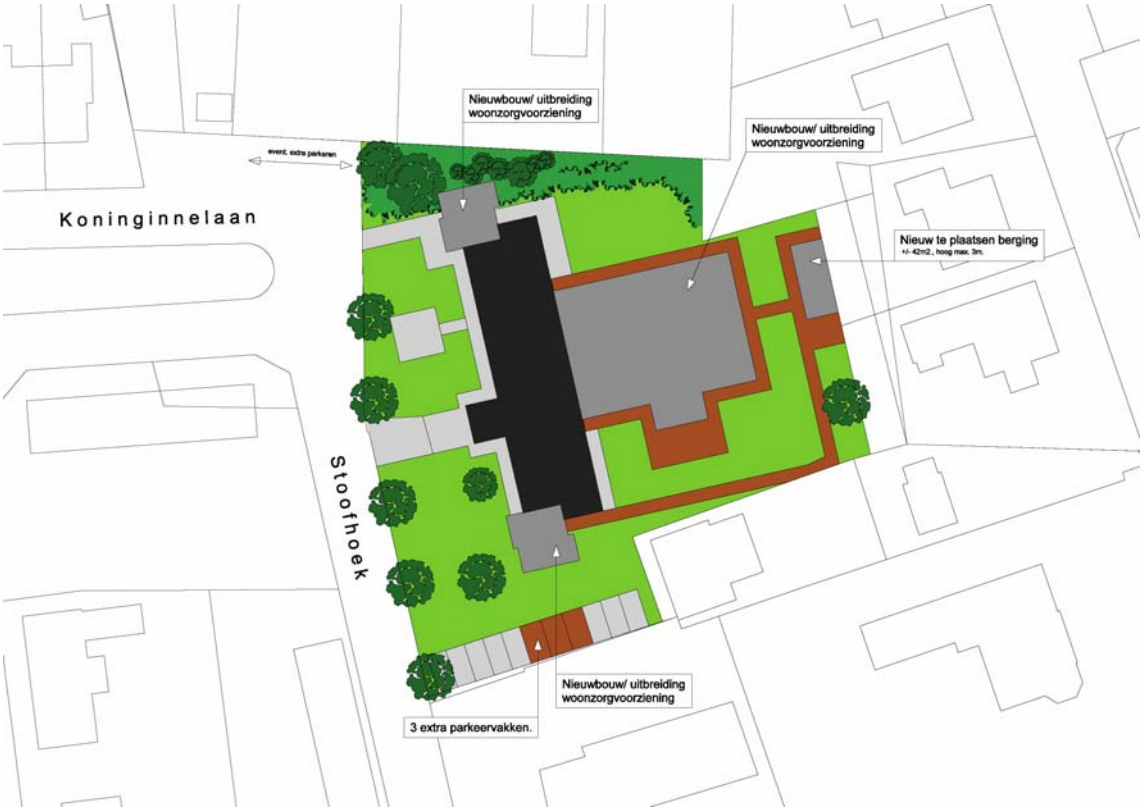

Afbeelding 3: het toekomstige Refugium (in grijs de uitbreiding)

Afbeelding 4: de zijgevel van het toekomstige Refugium

2.4 Toekomstige situatie

In de toekomstige situatie is sprake van een nieuwe situatie. In onderstaande subparagrafen is beschreven wat de voorgenomen ontwikkeling inhoudt en hoe dit stedenbouwkundig in de omgeving is ingepast.

2.4.1 Bouwplan

De voorgenomen ontwikkeling betreft een gedeeltelijke sloop van de aanbouw aan de achterzijde van het hoofdgebouw (Refugium). Voor de sloop zal een nieuwe aanbouw in de plaats komen. Deze nieuwe aanbouw biedt ruimte aan negen nieuwe appartementen van ieder 45 m^2, een slaapwachtkamer van bijna 20 m^2, een dagbestedingsruimte van bijna 100 m^2 en een multifunctionele ruimte van 45 m^2. De appartementen bestaan uit een woonkamer met keuken, een slaapkamer en een badkamer.

De aanbouw is twee bouwlagen hoog met een nokhoogte van 6,5 meter. Als laatste zal aan de zuidzijde – grenzend aan de dagbestedingsruimte – van het Refugium ruimte worden geboden aan een terras. Daar waar de dagbesteding in het verleden plaatshad in de Oranjerie, is deze nu in het hoofdgebouw geïntegreerd.

Ook zal op de beide hoeken aan de voorzijde van het Refugium een appartementenblok worden gerealiseerd. Deze twee appartementenblokken bieden gezamenlijk ruimte aan zes nieuwe appartementen (drie per blok). De nokhoogte van de appartementenblokken bedragen 11,4 meter.

Naast de hiervoor vermelde uitbreiding, is ook een (fietsen)stalling voorzien op de oostzijde van het terrein. Deze stalling zal ongeveer 40 m^2 groot zijn en een nokhoogte van 3 meter kennen.

Op afbeelding 3 ziet u een bovenaanzicht van het toekomstige Refugium. De zuidgevel van het toekomstige Refugium is vervolgens weergegeven op afbeelding 4. Op deze afbeelding is weergegeven uit hoeveel lagen de toekomstige bebouwing bestaat.

2.4.2 Stedenbouwkundige verantwoording

Het bouwplan heeft effect op de stedenbouwkundige invulling van het gebied. Allereerst worden twee appartementenblokken aan de voorzijde toegevoegd. Deze twee appartementenblokken vormen als het ware twee torens aan het begin en eind van het al bestaande hoofdgebouw. De appartementenblokken worden 11,4 meter hoog, in aansluiting op de bestaande nokhoogte van het hoofdgebouw. Omdat de appartementenblokken compact zijn en op meer dan 16 meter afstand van in de omgeving aanwezig bebouwing ligt, wordt dit stedenbouwkundig passend geacht.

De uitbreiding van het Refugium aan de achterzijde wordt 6,5 meter hoog. Deze hoogte leidt niet tot beperkingen voor omliggende (woon)bebouwing. Stedenbouwkundig gezien wordt de bestaande aanbouw verlengd. Deze verlenging wordt stedenbouwkundig passend geacht in de omgeving.

2.4.3 Toekomstig gebruik

In het huidige bestemmingsplan “Sommelsdijk” is de bestaande zorg (intramurale zorg) al toegestaan. Echter, ook wonen met zorg (extramurale zorg) dient in de toekomst mogelijk te zijn. Het bouwplan maakt het mogelijk om zowel intramurale als extramurale zorg toe te staan.

Intramurale zorg
Bij intramurale zorg wordt zorg verleend aan mensen die zijn opgenomen in een instelling en daar langer dan 24 uur verblijven. Intramurale voorzieningen zijn verpleeg- of verzorgingshuizen, ziekenhuizen en instellingen voor mensen met een verstandelijke handicap. Het huidige Refugium biedt op dit moment enkel intramurale zorg aan.

Extramurale zorg
Vanwege gewijzigde wet- en regelging is het in de toekomst lastiger om enkel nog maar intramurale zorg aan te beiden. Het is daarom noodzakelijk om in te spelen op een toekomstige wijziging, waarbij ook wonen met bijbehorende zorg (extramurale zorg) binnen het Refugium wordt toegestaan.

Extramurale zorg betekent zorg zonder opname, die vaak verleend wordt in de directe omgeving van de patiënt. De huisartsenpraktijk en polikliniek zijn bijvoorbeeld extramurale voorzieningen. Extramurale zorg wordt vaak geleverd bij (zorg)woningen die verbonden zijn aan een zorginstelling, maar kan ook worden geleverd door zorg van buitenaf te verlenen aan cliënten die zelfstandig wonen.

Het voorliggende bouwplan voorziet in intramurale en extramurale zorgwoningen. In principe wordt de extramurale zorg vanuit de zorginstelling zelf geleverd. Het is in de toekomst echter niet ondenkbaar dat zorg van buitenaf wordt geleverd. In dat geval zal sprake zijn van zelfstandige extramurale zorgwoningen met zorg van buitenaf.

Door bij dit bouwplan al rekening te houden met de toekomstige wijziging waarbij een verschuiving van zorg naar wonen zal plaatsvinden, wordt ingespeeld op de toenemende vraag naar extramurale zorg bij woningen.

3 Ruimtelijke Ordening

3.1 Kader

3.1.1 Nationaal beleid

Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte

De Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR) is op 13 maart 2012 inwerking getreden. Deze structuurvisie vervangt de Nota Ruimte. De structuurvisie geeft een nieuw, integraal kader voor het ruimtelijk en mobiliteitsbeleid op rijksniveau en is de 'kapstok' voor bestaand en nieuw rijksbeleid met ruimtelijke consequenties. In de structuurvisie schetst het rijk ambities tot 2040 en doelen, belangen en opgaven tot 2028.

De leidende gedachte in de SVIR is ruimte maken voor groei en beweging. De SVIR is de eerste rijksnota die de onderwerpen infrastructuur en ruimte integraal behandelt. In de SVIR richt het Rijk zich vooral op decentralisatie. De verantwoordelijkheid wordt verplaatst van rijksniveau naar provinciaal en gemeentelijk niveau.

Door urbanisatie, individualisering, vergrijzing en ontgroening nemen de ruimtelijke verschillen toe. Vanaf 2035 groeit de bevolking niet meer. De samenstelling van de bevolking, en daarmee de samenstelling van huishoudens, verandert. Ambities tot 2040 zijn onder andere het aansluiten van woon- en werklocaties op de (kwalitatieve) vraag en het zoveel mogelijk benutten van locaties voor transformatie en herstructurering. Ook wil het rijk ervoor zorgen dat in 2040 een veilige en gezonde leefomgeving met een goede milieukwaliteit wordt geboden. Dit moet voor zowel het landelijk als het stedelijk gebied gelden. In de SVIR is verder vastgelegd dat provincies en (samenwerkende) gemeenten verantwoordelijk zijn voor programmering van verstedelijking. (Samenwerkende) gemeenten zorgen voor (boven)lokale afstemming van woningbouwprogrammering die past binnen de provinciale kaders. Ook zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van de woningbouwprogramma's.

Ter versterking van het vestigingsklimaat in de stedelijke regio's rondom de main-, brain- en greenports geldt een gebiedsgerichte, programmatische urgentieaanpak. In krimpregio's wordt het interbestuurlijke programma bevolkingsdaling doorgezet.

In het geval van de voorgenomen ontwikkeling is sprake van inbreiding. De gemeente sluit hiermee aan op de wens tot inbreiding binnen bestaande stedelijk gebied. De voorgenomen ontwikkeling wordt hiermee passend geacht binnen de SVIR.

Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro)

Het rijk legt met het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro), de nationale ruimtelijke belangen juridisch vast. Enerzijds betreft het de belangen die reeds in de (ontwerp-) AMvB Ruimte uit 2009 waren opgenomen en anderzijds is het Barro aangevuld met onderwerpen uit de Structuurvisie Infrastructuur en Ruimte (SVIR). Het besluit is op 30 december 2011 in werking getreden.

Onderwerpen waarvoor het rijk ruimte vraagt zijn de mainportontwikkeling van Rotterdam, bescherming van de waterveiligheid in het kustfundament en in en rond de grote rivieren, bescherming en behoud van de Waddenzee en enkele werelderfgoederen, zoals de Beemster, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de Stelling van Amsterdam en de uitoefening van defensietaken. Ter bescherming van deze belangen zijn reserveringsgebieden, begrenzingen en vrijwaringszones opgenomen. In het besluit is aangegeven op welke wijze bestemmingsplannen voor deze gebieden moeten zijn ingericht. Indien geldende bestemmingsplannen niet voldoen aan het Barro dan moeten deze binnen drie jaar na inwerkingtreding van het besluit zijn aangepast.

Ook is bij besluit van 28 augustus 2012 het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) aangepast. In het Bro is de ladder voor duurzame verstedelijking (duurzaamheidsladder) opgenomen. Als gevolg van deze wijziging zijn gemeenten en provincies verplicht om in de toelichting van een ruimtelijk besluit de duurzaamheidsladder op te nemen, wanneer een zodanig besluit een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maakt. De voorgenomen ontwikkeling is geen nieuwe stedelijke ontwikkeling, maar een uitbreiding.

Nationale belangen worden met de voorgenomen ontwikkeling niet geschaad. De uitbreiding van het Refugium betreft een inbreiding. Van verstedelijking is daarom geen sprake. De Barro vormt hiermee geen belemmering voor de haalbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

3.1.2 Provinciaal beleid

Provinciale structuurvisie; Visie op Zuid-Holland, ontwikkelen met schaarse ruimte

Op basis van de Wro moeten gemeenten, provincies en rijk hun beleid neerleggen in één of meer structuurvisies. Het provinciebestuur van Zuid-Holland heeft ervoor gekozen één integrale ruimtelijke structuurvisie voor Zuid-Holland te ontwikkelen. Het uitgangspunt is *“lokaal wat kan, provinciaal wat moet”*. In de provinciale structuurvisie geeft de provincie aan wat zij als provinciaal belang beschouwt en hoe zij daarop wil gaan sturen.
Provinciale Staten stelden op 2 juli 2010 de provinciale Structuurvisie, de Verordening Ruimte (de realisatie van de structuurvisie, zie ook hierna) en de Uitvoeringsagenda definitief vast. Vanaf dat moment gelden de Streekplannen, inclusief eventuele partiële herzieningen, en de Nota Regels voor Ruimte niet langer als vigerend beleids- en toetsingskader. Bij de vaststelling is evenwel geconstateerd dat het voor een aantal onderwerpen en dossiers nog niet mogelijk was een passende oplossing op te nemen. Daarom is een eerste herziening van de Provinciale Structuurvisie en de Verordening Ruimte opgesteld welke op 23 februari 2011 werd vastgesteld door Provinciale Staten.

De structuurvisie bevat het ruimtelijk beleid tot 2020 met een doorkijk naar 2040. Het accent ligt op sturing vooraf en sturing op kwaliteit.

Het beleid gaat in op verschillende provinciale belangen. Van belang voor het plan is de bundeling van verstedelijking, infrastructuur, voorzieningen en economische activiteiten gericht op concentratie en functieafstemming (knopen- en locatiebeleid). Verder dient kansrijke en innovatieve binnenstedelijke verdichting plaats te vinden, vooral rond openbaar vervoerknooppunten. Ook is de opvang van de bevolkingsgroei in het Groene Hart en de Delta

in regionale, goed ontsloten kernen en daartoe aangewezen relatief verstedelijkte zones belangrijk.

Op de functiekaart van de structuurvisie ligt het plangebied binnen het dorpsgebied. Binnen dit gebied vindt bundeling van verstedelijking plaats. Het uitbreiden van het Refugium op deze locatie draagt bij aan deze verstedelijking.

Op de kwaliteitskaart is te zien dat het plangebied is gelegen binnen een dorpskern. Daarnaast bevindt het plangebied zich nabij een dijk met (cultuurhistorisch waardevol) bebouwingslint. Aantasting van dit lint vindt echter niet plaats.

Gezien datgene wat is aangegeven op zowel de functie- en de kwaliteitskaart, vormt de provinciale structuurvisie geen belemmering voor de haalbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

Provinciale Verordening Ruimte; ontwikkelen met schaarse ruimte

Om het provinciale ruimtelijke belang, zoals beschreven in de provinciale structuurvisie, te kunnen uitvoeren is, onder meer, de provinciale verordening opgesteld. In de provinciale verordening zijn de zaken die generiek van aard zijn (relevant voor alle gemeenten of een bepaalde groep gemeenten) en in eerste instantie vooral een werend of beperkend karakter hebben vastgelegd. De provincie acht de borging hiervan van groot belang.

Tevens zijn de nationale belangen zoals vastgelegd in de AMvB Ruimte ook in de provinciale verordening opgenomen ten behoeve van een doorwerking in de gemeentelijke bestemmingsplannen.

Tot slot zijn in de verordening regels gesteld over de inhoud van bestemmingsplannen en de inhoud van de toelichting van bestemmingsplannen. De verordening heeft slechts betrekking op een beperkt aantal onderwerpen. Bij het opstellen van bestemmingsplannen dient daarom ook rekening te worden gehouden met ander provinciaal beleid. Bovendien moet worden voldaan aan de overige wet- en regelgeving.

Met betrekking tot de provinciale verordening ruimte gelden geen beperkingen.

Ontwerp Visie Ruimte en Mobiliteit Provincie Zuid-Holland

Op basis van de Wro moeten gemeenten, provincies en Rijk hun beleid neerleggen in één of meer structuurvisies. Het provinciebestuur van Zuid-Holland heeft ervoor gekozen één integrale ruimtelijke structuurvisie voor Zuid-Holland te ontwikkelen, waarbij Ruimte en Mobiliteit leidend zijn. In de provinciale structuurvisie geeft de provincie aan wat zij als provinciaal belang beschouwt en hoe zij daarop wil gaan sturen.

De provincie Zuid-Holland onderscheidt zich door de strategische ligging in internationale netwerken, drie unieke deltalandschappen die samenkomen (kust, veen en rivierdelta) en de veelzijdige steden en economische complexen in het deltalandschap. De provincie heeft vier ‘rode draden’ benoemd en bevat zekerheid over een werkend mobiliteitsnetwerken bevat voldoende flexibiliteit om in de ruimtelijke ontwikkeling te reageren op maatschappelijke initiatieven (Ontwerp Visie Ruimte en Mobiliteit, december 2013).

De vier rode draden voor de toekomst zijn:
1. Beter benutten en opwaarderen van wat er is;
2. Vergroten van de agglomeratiekracht;
3. Verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit;
4. Bevorderen van de transitie naar een water- en energie-efficiënte samenleving.

Voor de bebouwde ruimte zet de provincie in op een samenhangend, compact en goed bereikbaar, kwalitatief hoogwaardig bebouwd gebied.

In het programma Ruimte en het programma Mobiliteit beschrijft de provincie met welke instrumenten zij de doelen en ambities uit de Visie Ruimte en Mobiliteit uit gaat voeren.
Een randvoorwaarde voor ontwikkelingen in zowel stedelijk als landelijk gebied is dat gemeenten de ladder voor duurzame verstedelijking uit het Bro toe moeten passen. De provincie heeft daar in de Verordening een eigen invulling aangegeven. De ladder voor duurzame verstedelijking houdt ten eerste in dat de behoefte van de ontwikkelingen op het gebied van wonen, kantoren, bedrijven en detailhandel regionaal moeten worden afgestemd en dat deze in principe binnen bestaand stads- en dorpsgebied (BSD) stedelijk gerealiseerd moet worden. Indien de ontwikkeling niet binnen BSD gerealiseerd kan worden door middel van herstructureren, transformeren of verdichten, dient aangetoond te worden dat de locatie buiten BSD multimodaal ontsloten is. Het aanbod aan vervoersmodaliteiten op een locatie bepaalt de meest duurzame locatie buiten BSD.

Naast het verplicht toepassen van de ladder voor duurzame verstedelijking maakt de provincie onderscheid in drie soorten ontwikkelingen, waar -afhankelijk van de ontwikkeling- bepaalde randvoorwaarden aan worden gesteld. De drie soorten ontwikkelingen zijn gebiedseigen ontwikkelingen waarbij sprake is van inpassing, gebiedsvreemde ontwikkelingen waarbij sprake is van aanpassing en grootschalige(r) ontwikkelingen waarbij het gebied getransformeerd wordt.

Met de voorgnomen uitbreiding van het Refugium is sprake van een inpassing binnen de bestaande dorpskern. Met deze inpassing wordt aangesloten op één van de drie beschreven ontwikkelingen uit de ontwerp Visie Ruimte en Mobiliteit Provincie Zuid-Holland: inpassing. Hiermee is sprake van een duurzame verstedelijking en hoeft niet te worden getoetst aan de ladder voor duurzame verstedelijking.

Verbanden tussen Visie, Programma Ruimte, Programma Mobiliteit en Verordening Ruimte 2014

In de Visie Ruimte en Mobiliteit wordt het beleid beschreven van de provincie Zuid-Holland. Het Programma Ruimte en het Programma Mobiliteit hebben beide de status van een structuurvisie en beschrijven de manier waarop het ruimtelijk beleid en het mobiliteitsbeleid van de provincie uitgevoerd wordt (met welke instrumenten). De Verordening Ruimte beschrijft de regels vanuit het beleid en het programma. Deze regels hebben een directe doorwerking in bestemmingsplannen. Naar verwachting worden de documenten medio 2014 vastgesteld door Provinciale Staten.

Met de voorgnomen uitbreiding van het Refugium is sprake van een inpassing binnen de bestaande dorpskern. Provinciale belangen worden hierdoor niet geschaad.

3.1.3 Regionaal beleid

Intergemeentelijke structuurvisie Goeree – Overflakkee
In de vastgestelde Intergemeentelijke Structuurvisie Goeree-Overflakkee (RSG) van december 2011 worden de ruimtelijke, sociaal-culturele en economische aspecten integraal behandeld en wordt de ruimtelijke koers van het eiland tot 2030 uitgezet. Dit betekent dat fundamentele keuzen gemaakt worden. De waargenomen trend van sociaal-economische terugloop dient te worden doorbroken. Enerzijds zonder de kernkwaliteiten van het eiland (kust, rust, natuur en ruimte) uit het oog te verliezen. Anderzijds door ruimte te bieden aan kwalitatieve plannen voor het eiland. De RSG zal uiteindelijk bestaan uit twee documenten, een visie en een onderbouwend analysedocument.

In de structuurvisie wordt de volgende centrale visie geschetst: Goeree-Overflakkee is een authentiek en vitaal belevingseiland in de Delta. Daarin is het ontspannen wonen, werken en recreëren in dorpen en landschappen met een hoge herkenbare ruimtelijke kwaliteit. Duurzaamheid staat hoog in het vaandel. De belangrijkste economische peiler is de toeristische sector. Ook andere economische initiatieven zijn welkom, als zij qua aard en schaal inpasbaar zijn in de cultuurhistorisch waardevolle landschapsstructuur en het open agrarisch karakter van het eiland.

3.1.4 Gemeentelijk beleid

Toekomstvisie Middelharnis 2020
Op 5 februari 2009 is door de gemeenteraad van de voormalige gemeente Middelharnis de toekomstvisie ''Middelharnis 2020'' vastgesteld. In deze visie wordt ingegaan op de kleine kernen, Sommelsdijk en Middelharnis en het eiland Goeree-Overflakkee. Met betrekking tot Sommelsdijk en Middelharnis is de visie gericht op een vitaal centrum. Hierbij komt naar voren dat niet ingespeeld gaat worden op schaalvergroting. Hiermee wordt verstedelijking voorkomen. Andere belangrijke aspecten die aan bod komen zijn:

- het afstemmen van de woningbouw op de behoefte;
- het nastreven van een verdere kwaliteitsverbetering van het winkelcentrum;
- het vergroten van de aantrekkelijkheid van de jachthaven met kades;
- het vergroten van de veiligheid op straat en het aanpakken van sluiproutes in het verkeer;
- het verminderen van de drugs- en alcoholproblematiek;
- het nastreven van de realisering van een rondweg en parkeergarage;
- het streven naar een uitbreiding van het aantal culturele voorzieningen;
- het nastreven van de realisering van een jeugdcentrum;
- het streven naar een uitbreiding van het aantal regionale voorzieningen op het gebied van onderwijs, zorg en welzijn alsmede op het gebied van sport en recreatie;
- het onderzoeken van de praktische haalbaarheid en betaalbaarheid van de geschetste impuls voor Sommelsdijk/ Middelharnis (ontwikkeling jachthaven e.o. en uitbreiding specifieke zorginstellingen).

Met het uitbreiden van het Refugium wordt het regionale voorzieningenniveau versterkt.

3.2 Onderzoek

Op nationaal, provinciaal, regionaal en gemeentelijk niveau wordt aangesloten op het bestaande beleid. De voorgenomen ontwikkeling wordt hiermee haalbaar geacht.

3.3 Conclusies

Gezien het bovenstaande vormen het nationale, provinciale, regionale en gemeentelijke beleid geen belemmering voor de haalbaarheid van voorgenomen ontwikkeling.

4 Mobiliteit

4.1 Kader

Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 - 2020

Het Strategisch Plan Verkeersveiligheid 2008 - 2020 van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat geeft een visie weer op het aspect ‘verkeersveiligheid’ in Nederland. De ambitieuze doelen (qua verkeersdoden en -gewonden) uit de Nota Mobiliteit moeten worden omgezet in beleid. Drie pijlers daarin zijn: samenwerking, integrale aanpak en “Duurzaam Veilig”. Het verkeersveiligheidsbeleid in Nederland van de afgelopen jaren was succesvol; dat moet worden gecontinueerd. Op basis van generieke maatregelen (maatregelen die in de basis overal gelden, die de afgelopen jaren al zijn ingezet en die moeten worden gecontinueerd) alsook met specifieke aandachtsgebieden zou dit kunnen worden bewerkstelligd. Het is van groot belang dat er een goede afstemming en samenwerking plaatsvindt met alle betrokken partijen.

Provinciaal Verkeer- en Vervoerplan 2002 - 2020

In het Provinciaal Verkeer- en Vervoer Plan (PVVP) van 21 januari 2004 beschrijft de provincie Zuid-Holland hoe zij de komende jaren haar beleid op het terrein van verkeer en vervoer vorm wil gaan geven. Daarbij komen onderwerpen aan de orde als bereikbaarheid, leefbaarheid en verkeersveiligheid.
De provincie Zuid-Holland kiest voor een beleid van beheerste groei van de mobiliteit. Daarbij moeten tegelijkertijd de individuele wensen en eisen die reizigers en het bedrijfsleven aan de kwaliteit van hun mobiliteit stellen niet uit het oog worden verloren. Om de bereikbaarheid en de kwaliteit van de leefomgeving in stand te houden is ten eerste een kwaliteitssprong van het openbaar vervoer op alle niveaus vereist.

Vervolgens dient een vermindering van congestie en een verbetering van de bereikbaarheid plaats te vinden. Om die reden worden kwaliteitseisen gesteld aan de trajectsnelheden van de verschillende typen wegverbindingen.

Tot slot wordt gestreefd naar een toename van het fietsgebruik. Daartoe zal een volwaardig fijnmazig netwerk van zowel verkeersveilige, sociaal veilige, als comfortabele verbindingen moeten worden gerealiseerd.

De groei van de mobiliteit mag niet ten koste gaan van de kwaliteit van de leefomgeving. Eén van de ambities van de provincie is dan ook het duurzaam verbeteren van de omgevingskwaliteit in Zuid-Holland door het oplossen van de belangrijkste knelpunten in de omgevingskwaliteit (te hoge uitstoot van vervuilende stoffen, geluidsoverlast en ruimtelijke versnippering) en het voorkomen van nieuwe knelpunten.

4.2 Onderzoek

Huidige situatie

Het Refugium is ontsloten via de Stoofhoek. Via de Stoofhoek is in het westen de Dorpsweg te bereiken en in het zuiden de Koningin Julianaweg.

Parkeren vindt in de huidige situatie plaats op eigen terrein ten zuiden van het Refugium.

Toekomstig parkeren en bereikbaarheid

Het Refugium kan worden gezien als een verpleeg-/verzorgingstehuis. Voor een verpleeg-/verzorgingstehuis geldt een parkeernormering van minimaal 0,5 per wooneenheid[1]. Het benodigd aantal parkeerplaatsen voor personeel is inbegrepen bij de hiervoor genoemde minimale eis van 0,5 parkeerplaats per wooneenheid. Omdat in de toekomst ruimte wordt geboden aan in totaal 29 wooneenheden is het benodigd 15 parkeerplaatsen te realiseren. Op eigen terrein zijn 8 parkeerplaatsen voorzien en worden 3 extra parkeerplaatsen gerealiseerd.
Daarnaast bestaat de mogelijkheid om ten noordwesten van het Refugium - op de hoek van de Stoofhoek en de Koninginnelaan – ook auto's te parkeren. De nog benodigde vier parkeerplaatsen zijn op deze locatie haalbaar.

De verkeersaantrekkende werking zal gezien het voorgaande toenemen. Omdat maar 15 extra wooneenheden worden gerealiseerd voor ouderen met een verstandelijke lichamelijke beperking, zal de verkeersaantrekkende werking niet significant toenemen. Enkel bezoekers en personeel zal voor een extra verkeersaantrekkende werking zorgen. Dit extra verkeer wordt ook in de toekomst afgewikkeld via de Stoofhoek richting de Dorpsweg en de Koningin Julianaweg. Alle hier voorgaande genoemde wegen zijn berekend op de geringe extra verkeersaantrekkende werking.

Indien in de toekomst sprake gaat zijn van enkel woningen, dient te worden voldaan aan de gestelde parkeernorm in de CROW[1].

4.3 Conclusie

Gezien het bovenstaande worden met betrekking tot het aspect mobiliteit geen problemen voorzien voor de haalbaarheid van dit plan.

[1] CROW, *Kencijfers parkeren en verkeersgeneratie*, d.d. oktober 2012

5 Natuur en landschap

5.1 Kader

Soortenbescherming

De Flora- en faunawet (hierna: Ffw) beschermt alle in het wild levende zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Van deze soortgroepen zijn alleen Huismuis, Bruine en Zwarte rat niet beschermd. Van de vissen, ongewervelde dieren (zoals vlinders, libellen en sprinkhanen) en planten zijn alleen de in de wet genoemde soorten beschermd.

De Ffw gaat uit van het “nee, tenzij”-principe. Dit betekent dat alleen onder bepaalde (zeer stringente) voorwaarden een inbreuk mag worden gemaakt op de bescherming van soorten en hun leefomgeving. Daarnaast beschermt de wet niet alleen soorten in het algemeen, maar ook individuen van soorten.

Voor ruimtelijke ingrepen die gevolgen hebben voor een beschermde soort en/of zijn leefgebied moet een ontheffing op grond van de Ffw worden aangevraagd. Voor een aantal soorten geldt daarenboven het beschermingsregime van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn. Voor werkzaamheden die uit een bestemmingsplan voortvloeien dient voor de start van die werkzaamheden ontheffing te worden aangevraagd indien beschermde soorten voorkomen. Bij de vaststelling van een bestemmingsplan dient duidelijk te zijn of en in hoeverre een ontheffing kan worden verkregen.

De wettelijk beschermde soorten zijn ingedeeld in de volgende vier categorieën.

- Meer algemene soorten (tabel 1 Ffw): voor deze soorten is een algemene vrijstellingsregeling van kracht in geval van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.
- Andere, niet algemeen voorkomende soorten (tabel 2 Ffw), met uitzondering van beschermde inheemse vogels: ontheffing is alleen mogelijk indien geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Er is echter geen ontheffing nodig indien gewerkt wordt volgens een gedragscode. Deze code dient door een sector of ondernemer zelf opgesteld te worden en dient vervolgens goedgekeurd te zijn door het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).
- Strikt beschermde soorten (tabel 3 Ffw): voor deze soorten dient in geval van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling altijd ontheffing te worden aangevraagd van de Ffw. Ontheffing wordt alleen verleend indien er geen alternatief is en geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort. Voor soorten in tabel 3 die ook op Bijlage IV van de Habitatrichtlijn (HR) voorkomen, wordt ontheffing echter alleen nog maar verleend indien er daarnaast een dwingende reden van groot openbaar belang is; dit is het gevolg van een uitspraak van de Raad van State[2].
- Beschermde inheemse vogels: deze vallen onder de Europese Vogelrichtlijn (VR). Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en dwingende redenen van groot openbaar belang zijn volgens een uitspraak van de Raad van State[3] geen reden om ontheffing te verlenen.

[2] Zie ABRS 21 januari 2009, zaak nr. 200802863/1

[3] zie ABRS 13 mei 2009, zaak nr. 200802624/1

Ontheffing is uitsluitend toegestaan op basis van de ontheffingsgronden die in de VR zijn genoemd. Overigens is het, indien geen ontheffing nodig is, volgens de huidige interpretatie van de wet wel verplicht rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Voor sommige vogelsoorten met vaste verblijfplaatsen geldt dat deze vaste verblijfplaatsen en het essentiële leefgebied jaarrond beschermd zijn.

Indien soorten van tabel 2 en/of 3 en/of vogels voorkomen, geldt dat een ontheffingsaanvraag niet aan de orde is indien mitigerende maatregelen (voorafgaand aan de ruimtelijke ontwikkeling) getroffen kunnen worden die het behoud van de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaatsen van de soorten garanderen. Ontheffing is dan niet nodig, omdat er geen sprake is van overtreding van de Ffw. Er kan worden volstaan met het werken volgens een ecologisch werkprotocol, dat moet worden opgesteld door een deskundige; ook bij het overzetten van dieren moet een deskundige worden betrokken. Eventueel kan overigens wel ontheffing worden aangevraagd (die dan wordt afgewezen) om de mitigerende maatregelen te laten goedkeuren.

Overigens geldt voor alle in het wild levende planten- en diersoorten de zogenaamde zorgplicht. Dit houdt in dat “voldoende zorg” in acht moet worden genomen voor alle planten en dieren en hun leefomgeving. Concreet betekent dit dat bij ruimtelijke ontwikkeling gezorgd moet worden dat dieren niet gedood worden en dat planten verplant worden. Ook dient gelet te worden op bijvoorbeeld de voortplantingsperiode van amfibieën en de zoogperiode van zoogdieren.

Gebiedsbescherming

LNV heeft in 1990 de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) geïntroduceerd. De EHS bestaat uit een netwerk van natuurgebieden. Het doel van de EHS is de instandhouding en ontwikkeling van deze natuurgebieden om daarmee een groot aantal soorten en ecosystemen te laten voortbestaan.

Bescherming van (natuur)gebieden heeft daarnaast ook plaats middels de Natuurbeschermingswet. Daaronder vallen de volgende typen gebieden:
- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- Beschermde Natuurmonumenten;
- Wetlands.

Binnen beschermde natuurgebieden gelden (strenge) restricties voor ruimtelijke ontwikkelingen. Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht.

5.2 Onderzoek

Soortenbescherming

De Toets Ffw start met een globaal onderzoek (quickscan), waarin gekeken wordt of er een reële kans is op het al dan niet voorkomen van beschermde soorten in of net buiten het plangebied. Indien blijkt dat die kans aanwezig is, zal een uitgebreid veldonderzoek moeten plaatshebben op het moment dat er kans is op (negatieve) effecten op de mogelijk aanwezige beschermde soorten als gevolg van werkzaamheden die voortvloeien uit het plan. Als daarbij wordt aangetoond dat inderdaad beschermde soorten aanwezig zijn, zal een effectenstudie moeten worden gedaan. Indien daaruit blijkt dat er handelingen gaan plaatshebben die nadelige

gevolgen hebben voor de aanwezige beschermde soorten, is mogelijk een aanvraag / ontheffing ex artikel 75 van de Ffw aan de orde. Daarbij moet in beeld worden gebracht hoe de voorgenomen werkzaamheden zodanig worden aangepast dat dergelijke gevolgen niet of in mindere mate zullen optreden.

Onderzoek
Het Refugium aan de Stoofhoek 2 in de gemeente Goeree-Overflakkee fungeert als zomerverblijfplaats en mogelijk als winterverblijfplaats voor lage aantallen (minder dan 10 individuen) van de Gewone dwergvleermuis. Voordat de kleinere aanbouwen aan de noord- en zuidzijde van het hoofdgebouw aangebouwd mogen worden, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist en zijn maatregelen verplicht. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag is gemiddeld vier maanden, mits de aanvraag compleet is.

Een goede optie om de plannen uit te voeren, rekening houdend met vleermuizen, is in geval van dit project om het werk in fasen uit te voeren en eerst de grote aanbouw aan de oostzijde van het hoofdgebouw en/of de aanbouw aan de Orangerie uit te voeren mét voorzieningen voor vleermuizen (permanente, bij voorkeur inpandig, bijvoorbeeld door inmetselstenen of vrije invliegruimte onder de dakrand) (een ontheffing is niet nodig).

Na afronding kunnen de kleinere aanbouwen aan de noord- en zuidzijde gerealiseerd worden (met ontheffing). Dit mag alleen plaatsvinden wanneer er geen vleermuizen aanwezig zijn en buiten de winterslaapperiode (ongeveer vanaf half oktober t/m half maart). Voordat gestart wordt met de kleinere aanbouwen, is het van belang de locaties eerst te controleren op de aanwezigheid van vleermuizen (maximaal een week van tevoren). Indien er geen vleermuizen aanwezig zijn, kan worden gestart met de werkzaamheden. Bij aanwezigheid van 6 of meer vleermuizen (wat niet wordt verwacht) wordt gewacht tot een geschikter moment, wanneer er minder individuen aanwezig zijn. Bij 5 vleermuizen of minder, worden deze 5 dagen van tevoren passief verjaagd door bevestiging van “exclusion flaps” bij de in/uitvliegopeningen. Voordat wordt gestart met de werkzaamheden, wordt gecontroleerd of dit gelukt is.

De te handhaven bomenrij aan de noordzijde van het plangebied heeft waarde heeft als jachtgebied en vliegroute: deze mag om deze reden niet verlicht worden.

Met het nemen van bovengenoemde maatregelen zullen nadelige effecten te ver-waarlozen zijn, zowel op het niveau van het individu als op populatieniveau.

In het plangebied komen geen verblijfplaatsen van de Gierzwaluw voor.

Gebiedsbescherming
Het plangebied maakt geen deel uit van de EHS. Ook maakt het plangebied geen deel uit van een Natura 2000 gebied.

Het plangebied is evenmin onderdeel van een gebied dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 valt. Ook in de directe omgeving zijn dergelijke gebieden niet aanwezig.

5.3 Conclusie

Soortenbescherming
In het kader van soortenbescherming heeft een Toets Ffw plaatsgevonden. Met betrekking tot vleermuizen is geconstateerd dat sprake is van vaste zomerverblijfplaatsen en mogelijk als

winterverblijfplaats voor lage aantallen. Het onderzoeksrapport geeft aanbevelingen voor maatregelen. Een traject voor een ontheffing wordt ingezet.

Gebiedsbescherming
Daar het plangebied geen deel uitmaakt van de EHS of Natura 2000 gebied, is een zogenaamde Planologische Natuurtoets niet aan de orde.

Omdat het plangebied evenmin onderdeel is van een gebied dat onder de Natuurbeschermingswet 1998 valt en ook in de directe omgeving dergelijke gebieden niet aanwezig zijn, is een Habitattoets niet aan de orde.

6 Water

6.1 Kader

6.1.1 Europees en rijksbeleid

Nationaal Waterplan

Het Nationaal Waterplan is de opvolger van de Vierde Nota Waterhuishouding uit 1998 en is opgesteld voor de planperiode 2009 - 2015. Het Nationaal Waterplan is in december 2009 door de ministerraad vastgesteld.

Het Nationaal Waterplan beschrijft de hoofdlijnen van het nationale waterbeleid. Het rijk streeft naar een duurzaam en klimaatbestendig waterbeheer en heeft de ambitie om de komende decennia te investeren in bescherming tegen overstromingen en in de zoetwatervoorziening.
Voor een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem is het van belang bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening te houden met waterhuishoudkundige eisen op de korte en de lange termijn. Om een duurzaam en klimaatbestendig watersysteem te bereiken moet het water meer bepalend zijn bij de besluitvorming over grote ruimtelijke opgaven dan voorheen. De mate van bepalendheid wordt afhankelijk gesteld van, onder meer, de omvang en de aard van de ingrepen, bestaande functies, nieuwe andere ruimteclaims en de bodemgesteldheid van een gebied.

Op basis van de Wet ruimtelijke ordening heeft het Nationaal Waterplan voor de ruimtelijke aspecten de status van structuurvisie. Het Nationaal Waterplan is gedetailleerder dan de SVIR en blijft als uitwerking van de SVIR bestaan. Specifiek gaat het over de gebieden die deel uitmaken van de ruimtelijke hoofdstructuur, het IJsselmeer, de Noordzee en de rivieren. Ook de bescherming van vitale functies en kwetsbare objecten is een onderwerp van nationaal belang. Hiervoor geldt het Barro.

Waterwet

In de Waterwet zijn acht oude waterwetten samengebracht: de Wet op de waterhuishouding, de Wet op de waterkering, de Grondwaterwet, de Wet verontreiniging oppervlaktewateren, de Wet verontreiniging zeewater, de Wet droogmakerijen en indijkingen (Wet van 14 juli 1904), de Wet beheer rijkswaterstaatswerken (het zogenaamde 'natte gedeelte'), de Waterstaatswet 1900 en de Waterbodemparagraaf uit de Wet bodembescherming.

De Waterwet regelt het beheer van de waterkeringen, het oppervlaktewater en het grondwater, verbetert de samenhang tussen waterbeleid en ruimtelijke ordening en zorgt voor een eenduidige bestuurlijke procedure en daarbij behorende rechtsbescherming voor besluiten. De Waterwet dient als paraplu om de Kaderrichtlijn Water (KRW) te implementeren en geeft ruimte voor implementatie van toekomstige Europese richtlijnen.
De waterschappen krijgen een nieuwe bevoegdheid voor het verlenen van vergunningen voor grondwateronttrekkingen, bemalingen en infiltraties, met uitzondering van onttrekkingen voor drinkwater, koude en warmteopslag en grote industriële onttrekkingen van meer dan

150.000 m^3/jaar. Gemeenten krijgen verdergaande taken en bevoegdheden in het kader van de zorgplicht voor het inzamelen van afvalwater in de riolering en voor hemelwater en grondwater.

Nationaal Bestuursakkoord Water

In het Nationaal Bestuursakkoord Water (NBW) is het kabinetsstandpunt over het waterbeleid in de 21^e eeuw vastgelegd. De hoofddoelstellingen zijn: het waarborgen van het veiligheidsniveau bij overstromingen en het verminderen van wateroverlast. Daarbij wordt de voorkeur gegeven aan ruimtelijke maatregelen boven technische maatregelen.

In het NBW is ook de watertoets als procesinstrument opgenomen. De watertoets is het proces van vroegtijdig informeren, adviseren en beoordelen van waterhuishoudkundige aspecten in ruimtelijke plannen en besluiten. Het doel van dit nieuwe instrument is waarborgen dat de waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet in beschouwing worden genomen als het gaat om waterhuishoudkundige relevante ruimtelijke plannen en besluiten. Uitvoering van de watertoets betekent in feite dat de gemeente en de waterbeheerder samenwerken bij het uitwerken van ruimtelijke plannen, zodat problemen in het gebied zelf en de omgeving worden voorkomen. De watertoets is sinds 2003 verankerd in het Besluit ruimtelijke ordening 1985 (Bro 1985) en is overgenomen in het nieuwe Besluit ruimtelijke ordening (Bro) en hiermee verplicht voor alle ruimtelijke plannen en besluiten.

In 2008 is het NBW geactualiseerd met als doel de watersystemen in 2015 op orde te krijgen, met name op het gebied van wateroverlast en watertekort.

Kaderrichtlijn water

De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW) geeft een kader voor de bescherming van de ecologische en chemische kwaliteit van oppervlaktewater en grondwater. Zo dienen alle waterlichamen in 2015 een “goede ecologische toestand” (GET) te hebben bereikt en dienen sterk veranderende c.q. kunstmatige wateren in 2015 een “goed ecologisch potentieel” (GEP) te hebben bereikt. De chemische toestand dient in 2015 voor alle wateren (natuurlijk en kunstmatig) goed te zijn.

Waterbeheer 21^e eeuw (WB21)

In september 2000 heeft de commissie Waterbeheer 21^e eeuw advies uitgebracht over het toekomstig waterbeheer in Nederland. Belangrijk onderdeel van WB21 is het uitgangspunt van ruimte voor water. Er mag geen afwenteling plaatsvinden. Berging moet binnen het stroomgebied plaatsvinden. Dit betekent onder andere het aanwijzen en instandhouden van waterbergingsgebieden. Daarnaast wordt verdroging bestreden en worden watertekorten verminderd.

6.1.2 Provinciaal beleid

Op 1 januari 2010 is het *Provinciaal Waterplan 2010 - 2015* in werking getreden. Dit plan vervangt het provinciale Waterhuishoudingplan, dat was opgenomen in het Beleidsplan Groen, Water en Milieu 2006 - 2010 en in het Grondwaterplan 2007 - 2013 (zie boven). In het Provinciaal Waterplan zijn de opgaven van de Europese Kaderrichtlijn Water, het Nationaal Bestuursakkoord Water en het Nationaal Waterplan vertaald naar strategische doelstellingen voor Zuid-Holland. Het Provinciaal Waterplan beschrijft op hoofdlijnen wat de provincie in de

periode tot 2015 samen met haar waterpartners wil bereiken. Het Waterplan heeft vier hoofdopgaven:

a. waarborgen waterveiligheid;
b. zorgen voor mooi en schoon water;
c. ontwikkelen duurzame zoetwatervoorziening;
d. realiseren robuust en veerkrachtig watersysteem.

In het plan zijn deze opgaven verder uitgewerkt in 19 thema's én voor drie gebieden, in samenhang met economische, milieu- en maatschappelijke opgaven. Dit heeft geleid tot een integrale visie op de ontwikkeling van de Zuid-Hollandse Delta, het Groene Hart en de Zuidvleugel van de Randstad.

In de Verordening Ruimte stelt de provincie in ruimtelijke plannen voor nieuw te ontwikkelen gebieden of stedelijke herstructureringsgebieden het realiseren van voldoende open water als een harde voorwaarde. Als provinciale richtlijn gelden twee richtlijnen. Bij de eerste richtlijn dient binnen bestaand stedelijk gebied bij een toename aan verharding een percentage van 10% aan open water te worden gecompenseerd. De tweede richtlijn gaat uit van een nieuwe ontwikkeling. Bij een nieuwe ontwikkeling dient altijd 10% aan open water binnen het bruto plangebied te worden gerealiseerd. In overleg en overeenstemming met de waterbeheerder kan hiervan worden afgeweken. Alleen in die gevallen waar het voorkomen van negatieve effecten op de waterhuishouding niet mogelijk is en waar de planvorming maatschappelijk noodzakelijk wordt bevonden is compensatie buiten het plangebied mogelijk.

In de "*Deelstroomgebiedvisies"* in het werkgebied Zuid-Holland Zuid zijn voor het zuiden van Zuid-Holland procesafspraken gemaakt over de werkwijze waarop de wateropgave wordt berekend. Voor omgang met water in het stedelijk gebied wordt bovendien de volgende richtlijn genoemd: de drietrapsstrategie 1) vasthouden in de stad (dus binnen het bestaand stedelijk gebied oplossen), 2) bergen aan de rand (bij voorkeur binnen de rode contour) en 3) afvoeren naar het landelijk gebied. Daarnaast worden in het bestaand stedelijk gebied kansen gezien voor het combineren van water met andere functies. De combinaties met architectuur, recreatieverbindingen en openbaar groen treden hierbij het meest op de voorgrond.

6.1.3 Beleid waterbeheerder

Waterbeheerplan 2009 - 2015

Waterschap Hollandse Delta heeft een waterbeheerplan opgesteld voor de periode 2009-2015. In het waterbeheerplan geeft het waterschap onder andere aan wat de lange termijn doelstellingen voor het waterbeheer zijn. Het gaat hierbij om alle watertaken van het waterschap: waterkwantiteit (hoeveelheid), waterkwaliteit, waterkering (dijken) en waterketen (riolering en zuivering). Ook wordt aangegeven welk beleid gevoerd wordt voor watergerelateerde thema's en wat het waterschap in de planperiode wil doen om de doelstellingen te bereiken.

In het waterbeheerplan zijn ook de doelstellingen en maatregelen verankerd om te kunnen voldoen aan de verplichtingen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Het doel van deze Europese richtlijn is in de periode 2010-2027 alle wateren in een goede chemische en ecologische toestand te brengen, dus kwalitatief goed water. Het Rijk heeft de gegevens uit de waterbeheerplannen van de waterbeheerders gebruikt bij het opstellen van stroomgebiedbeheersplannen, die worden doorgestuurd naar de Europese Commissie.

Waar bij ruimtelijke ontwikkeling meer verharding komt, dienen (extra) compenserende maatregelen te worden getroffen voor waterberging. 10% van het toegenomen verhard oppervlak dient als waterberging terug te komen in hetzelfde peilgebied. In uitzonderlijke gevallen kan waterberging buiten hetzelfde peilgebied plaatsvinden, maar alleen in overleg met het Waterschap.

6.1.4 Gemeentelijk beleid

Inspanningsverplichting Sommelsdijk
Sommelsdijk dient te voldoen aan een inspanningsverplichting die volgt uit het waterplan Goeree-Overflakkee. In het plangebied zijn geen knelpunten aanwezig.

6.2 Onderzoek

Hieronder wordt een korte beschrijving gegeven van het plangebied in de huidige situatie, alsmede een beschrijving van het plan. Vervolgens is het plan inhoudelijk getoetst aan de verschillende 'waterthema's', zoals die beschreven staan in de "Handreiking Watertoets". Toetsing aan deze thema's levert de watertoets op.

Huidige situatie
Het plangebied ligt centraal in de kern Sommelsdijk. Het plangebied bestaat uit bebouwing en onverhard terrein.

De kern Sommelsdijk ligt grotendeels binnen het bemalingsgebied Johan Koert. Het is gelegen op zavelgronden, wat een natuurlijk mengsel is van zand en klei. Het maaiveld ligt ongeveer tussen -0,8 en -1,0 m NAP. In het gebied treedt geen kwelwater op.

Beschrijving plan
De voorgenomen ontwikkeling betreft de uitbreiding van het Refugium. De nu bestaande aanbouw van het Refugium wordt gesloopt (80 m^2). In de plaats daarvoor wordt een nieuwe aanbouw geplaatst met een grondoppervlak van ongeveer 740 m^2. Aan de voorzijde worden twee appartementenblokken met ieder een grondoppervlak van 45 m^2. Als laatste is ook een (fietsen)stalling van 30 m^2 voorzien. In totaal betekent dit dat de verharding met 780 m^2 toeneemt (740+90+30-80).

Conform de waterbergingseis die het waterschap stelt dient 10 % van het toename aan verharding te worden gecompenseerd binnen hetzelfde peilgebied. De benodigde 78 m^2 (10% van 780 m^2) aan compensatie zal in samenspraak met het waterschap binnen hetzelfde peilgebied mogelijk worden gemaakt.

Veiligheid
Het plangebied is niet gelegen in of nabij een waterkering of in de kern- of beschermingszone van een waterkering. Daarnaast is ook geen sprake van een overstromingsrisico binnen het plangebied.

Watervoorziening

De grondwaterstand hoeft met de voorgenomen ontwikkelingen in principe niet te worden aangepast. Als gevolg van de beoogde ontwikkeling zullen geen problemen te verwachten zijn met de watervoorziening. Ook omliggende gebieden zullen hier geen hinder van ondervinden.

Volksgezondheid

Geen problemen worden voorzien met betrekking tot de volksgezondheid in relatie tot water.

Waterkwaliteit en ecologie

Vervuilingsbronnen dienen zoveel mogelijk voorkomen te worden om vervuiling van water te voorkomen. Er zullen geen uitloogbare materialen zoals koper, lood, zink, teerhoudende dakbedekking of geïmpregneerde beschoeiingen gebruikt worden op delen die met hemelwater in contact komen (zoals de dakbedekking, goten en pijpen). Een alternatief is te voorkomen dat deze materialen kunnen uitlogen (bijvoorbeeld door het coaten van loodslabben).

Grondwateroverlast

Aanpassing van het grondwaterpeil is niet nodig ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling en grondwateroverlast is niet te verwachten. Indien ondergrondse constructies worden gebouwd, waarvan de onderkant dieper ligt dan de hoogste grondwaterstand, wordt geadviseerd waterdicht te bouwen om te voorkomen dat overlast van grondwater ontstaat.

Onderhoud en bagger

Formeel stelt het waterschap het peil vast in overleg met grondeigenaren en gebruikers en legt dat vast in een peilbesluit. Nieuwe plannen kunnen door de gemeente aan het waterschap worden voorgelegd, zodat die kunnen worden meegenomen in een volgend peilbesluit.

Afvalwater en riolering

Aangesloten wordt op het nu al aanwezige gemengde rioleringsstelsel, waarbij hemelwater van daken, parkeerverharding en opritten wordt afgekoppeld van de droogweerafvoer (DWA) en afgevoerd via een hemelwaterafvoer (HWA) naar oppervlaktewater binnen het plangebied of in de omgeving.

Verdroging

De ontwikkeling heeft geen wezenlijke invloed op karakteristieke grondwaterafhankelijke ecologische waarden. Het plangebied is geen kwelgebied en watervervuiling vanuit het plangebied zal zoveel mogelijk worden voorkomen.

Natte natuur

Het plangebied is geen onderdeel van de ecologische hoofdstructuur (EHS). Negatieve effecten op EHS in de omgeving zijn niet te verwachten als gevolg van het plan.

6.3 Conclusie

Een concept van deze waterparagraaf wordt voor informeel advies voorgelegd aan het Waterschap Hollandse Delta. Opmerkingen zullen te zijner tijd worden verwerkt. De waterparagraaf zal in het kader van het wettelijk vooroverleg worden toegezonden aan het waterschap Hollandse Delta voor formeel advies.

7 Archeologie en cultuurhistorie

7.1 Archeologie

7.1.1 Kader

Wet op de archeologische monumentenzorg

In de Wet op de archeologische monumentenzorg (2007) zijn de uitgangspunten van het Verdrag van Malta (1992) binnen de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De wet regelt de bescherming van archeologisch erfgoed in de bodem, de inpassing ervan in de ruimtelijke ontwikkeling en de financiering van opgravingen, waarbij in beginsel geldt: “de veroorzaker betaalt”. Het belangrijkste doel van de wet is het behoud van het bodemarchief “in situ” (ter plekke), omdat de bodem de beste garantie biedt voor een goede conservering van de archeologische waarden. Het is verplicht om in het proces van ruimtelijke ordening tijdig rekening te houden met de mogelijke aanwezigheid van archeologische waarden. Op die manier komt er ruimte voor overweging van archeologievriendelijke alternatieven.

Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland

De provincie Zuid-Holland hanteert het beleidsinstrument “Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland (CHS)”. In de CHS heeft de provincie bestaande en mogelijk te verwachten archeologische waarden in beeld gebracht. In het bijbehorende “Beleidskader Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland” zijn per waarderingscategorie algemene beleidsuitgangspunten geformuleerd. De waardering zoals vastgelegd in de cultuurhistorische hoofdstructuur geldt als uitgangspunt van beleid.

De CHS van de provincie Zuid-Holland laat zien dat het zuidelijke gedeelte van de kern Sommelsdijk is gewaardeerd als een gebied met een kleine kans op archeologische sporen. Voor een gebied met een lage kans geldt dat geen archeologisch onderzoek is benodigd, mocht een ontwikkeling plaatsvinden. Omdat het eiland Goeree-Overflakkee over een eigen archeologische beleidskaart beschikt is deze leidend. Dit beleid wordt hieronder nader beschreven.

Regionaal archeologiebeleid

De voormalige gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee hebben gezamenlijk een archeologiebeleid opgesteld voor het eiland Goeree-Overflakkee. Met dit beleid wordt voldaan aan de verplichting voor gemeenten om in hun nieuw op te stellen bestemmingsplannen aan te geven hoe wordt omgegaan met de in het geding zijnde archeologische waarden in het plangebied.

7.1.2 Onderzoek

Zoals afbeelding 5 laat zien gelden voor het plangebied geen archeologische waarden. Het aspect archeologie vormt hierdoor geen belemmering voor de haalbaarheid van het plan. Omdat het gehele gebied is gewaardeerd als een gebied zonder archeologische waarde is een vervolgonderzoek niet benodigd.

Afbeelding 5: uitsnede van de beleidskaart archeologie Goeree-Overflakkee

7.1.3 Conclusie

Het aspect archeologie vormt – gezien het bovenstaande – geen belemmering voor de haalbaarheid van voorgenomen ontwikkeling.

7.2 Cultuurhistorie

7.2.1 Kader

Nota Belvedere

In de “Nota Belvedere; Beleidsnota over de relatie cultuurhistorie en ruimtelijke inrichting” (1999) is door het rijk een visie gegeven op de wijze waarop met de cultuurhistorische kwaliteiten van gebieden en objecten in de toekomstige ruimtelijke ontwikkeling in Nederland kan worden omgegaan. Het behoud en de benutting van het cultureel erfgoed is van grote betekenis omdat het kwaliteit toevoegt aan de culturele dimensie van de ruimtelijke inrichting. De voornaamste opgave is dan ook het vinden van een verantwoord evenwicht tussen de diverse ruimtelijke opgaven en de bestaande cultuurhistorische kwaliteiten.

Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland

Kortheidshalve wordt verwezen naar paragraaf 8.1.1 waarin de Cultuurhistorische Hoofdstructuur Zuid-Holland reeds beschreven wordt.

Regioprofielen Cultuurhistorie

De provincie Zuid-Holland wil waardevolle cultuurhistorische elementen behouden of inpassen bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen. Om dit richting te geven, zijn Regioprofielen Cultuurhistorie opgesteld. De zestien regioprofielen dienen als een handreiking en sturingskader voor gemeenten, waterschappen, terreinbeheerders en adviesbureaus om cultuurhistorie op te nemen in ruimtelijke plannen. Ze zijn een uitwerking van de algemene richtlijnen voor cultuurhistorie in ruimtelijke plannen zoals die staan in de provinciale Structuurvisie.

7.2.2 Onderzoek

Zoals afbeelding 5 weergeeft, zijn binnen het plangebied geen cultuurhistorisch waardevolle elementen aanwezig die dienen te worden beschermd.

7.2.3 Conclusie

Het aspect cultuurhistorie vormt – gezien het bovenstaande – geen belemmering voor de haalbaarheid van voorgenomen ontwikkeling.

8 Milieu

8.1 Algemeen

In dit hoofdstuk worden de ruimtelijke (on)mogelijkheden inzichtelijk gemaakt. Waar nodig dient een vertaling plaats te vinden naar de juridische regeling. Het uitgangspunt hierbij is dat de juridische regeling zowel de ruimtelijke kwaliteit als de milieukwaliteit voldoende dient te borgen.

8.2 M.e.r.-beoordeling

8.2.1 Kader

Op grond van hoofdstuk 7 van de Wet milieubeheer en het Besluit milieueffectrapportage (Besluit m.e.r.) is het noodzakelijk om ten behoeve van een bestemmingsplan dat kaderstellend is voor projecten met grote milieugevolgen, een plan-m.e.r. op te stellen. Onderdeel D van de bijlage Besluit m.e.r. geeft de omvang van dergelijke projecten. Hierbij geldt sinds de aanpassing van het Besluit m.e.r. per 1 april 2011 de omvang als richtwaarde en niet als absolute drempelwaarde. Daarom is altijd een toets noodzakelijk of sprake is van een project met grote milieugevolgen. Deze toets dient plaats te vinden aan de hand van de criteria van Bijlage III, van de EU-richtlijn m.e.r. De hoofdcriteria waaraan moet worden getoetst zijn: kenmerken van de projecten, plaats van de projecten en kenmerken van het potentiële effect. Het mag duidelijk zijn dat wanneer een project ruim beneden de omvang uit de bijlage van het Besluit m.e.r. blijft, deze beoordeling beknopt kan zijn.

8.2.2 Afweging en conclusie

De voorgenomen ontwikkelingen blijft ruim beneden de omvang uit de bijlage van het Besluit m.e.r. Hierin staat namelijk een stedelijk ontwikkelingsproject van 100 hectare of meer of 2.000 of meer woningen. Daarbij geldt dat het plangebied niet in de nabijheid van een beschermd natuurgebied ligt. Omvangrijke negatieve milieueffecten zijn dan ook uitgesloten, waardoor het opstellen van een plan-m.e.r. niet zinvol is.

8.3 Bodemkwaliteit

8.3.1 Kader

Wet bodembescherming

De Wet bodembescherming (Wbb) voorziet in maatregelen indien sprake is van ernstige bodemverontreiniging. Het doel van de Wbb is in de eerste plaats het beschermen van de (land- of water-) bodem zodat deze kan worden benut door mens, dier en plant, nu en in de toekomst. Via de Wbb heeft de Rijksoverheid de mogelijkheid algemene regels te stellen voor de uitvoering van werken, het transport van stoffen en het toevoegen van stoffen aan de bodem.

Ontwikkelingen kunnen pas plaatsvinden als de bodem, waarop deze ontwikkelingen gaan plaatsvinden, geschikt is of geschikt is gemaakt voor het beoogde doel. Bij nieuwbouwactiviteiten dient de bodemkwaliteit door middel van onderzoek in beeld te zijn

gebracht. In het algemeen geldt dat nieuwe bestemmingen bij voorkeur op een schone bodem dienen te worden gerealiseerd.

Besluit bodemkwaliteit

Het doel van het Besluit bodemkwaliteit (2008) is de bodem beter te beschermen en meer ruimte te bieden voor nieuwe bouwprojecten. Ook geeft het besluit gemeenten en provincies meer verantwoordelijkheid om de bodem te beheren. Het Bouwstoffenbesluit (Bsb) is opgenomen in het Besluit bodemkwaliteit.

Relatie Wabo, Wbb en Woningwet (Wonw)

De inwerkingtreding van de Wabo (1 oktober 2010) heeft ook effect op de Wbb en de Woningwet (Ww): in de Wabo is aangegeven dat in de plaats van de aanhoudingsgrond (uit de Ww) een afstemmingsregeling wordt opgesteld waarbij de inwerkingtreding van de omgevingsvergunning wordt afgestemd op de acties ten aanzien van de bodemverontreiniging. Voorts geldt ten aanzien van de bodem dat artikel 8, tweede lid, onderdeel c, van de Woningwet gemeenten verplicht in hun bouwverordening voorschriften omtrent het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem op te nemen. Die voorschriften moeten in elk geval betrekking te hebben op het verrichten van onderzoek naar aard en mate van verontreiniging van de bodem, op de aard en omvang van dat onderzoek en op inrichting van het op te stellen onderzoeksrapport.

Gemeentelijk of regionaal bodembeleid

In opdracht van het ISGO is door CSO Adviesbureau voor het eiland Goeree-Overflakkee een bodemkwaliteitskaart (21-09-2005, kenmerk: 04.K015) opgesteld. Het plangebied valt in een zone 3: woonbebouwing na 1970 op klei. In deze zone is zowel de boven- als de ondergrond relatief schoon. Het gebiedstype is 1.2 in de bovengrond en 1.1 in de ondergrond.

8.3.2 Onderzoek

Conform het gestelde van de bodemkwaliteitskaart van het eiland Goeree-Overflakkee en gezien de ligging van het plangebied is het niet aannemelijk dat sprake is van een historische bodemvervuiling. Vervolgonderzoek is gezien het voorgaande niet benodigd. De verwachting is dat het gehele plangebied daarom relatief schoon is waardoor vervolgonderzoek niet benodigd is.

8.3.3 Conclusie

Gezien het voorgaande vormt het aspect bodem geen belemmering voor de haalbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

8.4 Akoestische aspecten

De Wet geluidhinder verlangt een akoestisch onderzoek voor die situaties waarin nieuwe geluidsgevoelige objecten, zoals woningen of scholen, binnen de zone van een weg, een spoorlijn of een gezoneerd industrieterrein worden gerealiseerd. Tevens is een dergelijk onderzoek nodig in het geval een nieuwe geluidsbron mogelijk wordt gemaakt.

De uitbreiding voorziet in de realisatie van geluidsgevoelige functies zoals een zelfstandige woonruimte voor de cliënten. Aan weerszijde van de locatie zijn de Langeweg en de Stoofhoek

gelegen. Omdat deze beide wegen 30 km zijn, is een akoestisch onderzoek vanuit de Wet geluidhinder niet noodzakelijk. In het kader van een goede ruimtelijke ordening is het wel noodzakelijk aandacht te besteden aan de mogelijke geluidhinder van deze wegen.
De Stoofhoek wordt uitsluitend gebruik als wijkontsluitingsweg. Omdat deze weg dienst doet voor een beperkt aantal woningen inclusief de (uitbreiding van) het Refugium is de verkeersintensiteit op deze weg zeer beperkt. Omdat de afstand waarop de uitbreiding van de Stoofhoek wordt gerealiseerd minimaal 18 meter bedraagt, leidt het verkeer op deze weg niet tot belemmeringen.

De Langeweg heeft een relatief hoge verkeersintensiteit omdat deze weg een groter gebied ontsluit en ook deels dienst doet als ontsluiting van het centrum van Middelharnis. Op basis van eerder uitgevoerd akoestisch onderzoeken bedraagt de intensiteit op de Langeweg circa 10.000 motorvoertuigen per weekdag. Gezien de relatief grote afstand waarop de nieuwbouw uit het hart van de Langeweg is voorzien (45 m), de lage rijsnelheid van 30 km/h, en de vrijwel aangesloten bebouwing tussen de Langeweg en de nieuwbouw leidt het verkeer op de Langeweg ook niet tot belemmeringen.

Op grond van de hiervoor genoemde beschrijving wordt geconcludeerd dat het aspect geluid niet leidt tot belemmeringen.

8.5 Luchtkwaliteit

8.5.1 Kader

Wettelijk kader
Het onderzoek naar luchtkwaliteit wordt uitgevoerd op grond van hoofdstuk 5, titel 5.2 ‘Luchtkwaliteitseisen’ van de Wet milieubeheer. De titel 5.2 ‘Luchtkwaliteitseisen’ is beter bekend als de Wet luchtkwaliteit.

De kern van de Wet luchtkwaliteit is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Het NSL is een bundeling maatregelen op regionaal, nationaal en internationaal niveau die de luchtkwaliteit verbeteren en waarin alle ruimtelijke ontwikkelingen/projecten zijn opgenomen die de luchtkwaliteit in belangrijke mate verslechteren.

Het doel van de NSL is om overal in Nederland te voldoen aan de Europese normen voor de luchtverontreinigende stoffen. Voor wegverkeer zijn stikstofdioxide (NO_2) en fijn stof (PM_{10}) de belangrijkste stoffen. De in de Wet luchtkwaliteit gestelde norm voor NO_2 en PM_{10} jaargemiddelde grenswaarde is voor beide stoffen 40 µg/m^3. Daarnaast mag de PM_{10} 24 uurgemiddelde grenswaarde van 50 µg/m^3 maximaal 35 keer per jaar worden overschreden. Met het van kracht worden van het NSL zijn de tijdstippen waarop moet worden voldaan aan de jaargemiddelde grenswaarden NO_2 en PM_{10} vastgesteld op 11 juni 2011 voor PM_{10} en 1 januari 2015 voor NO_2.

Naast de introductie van het NSL is het begrip ‘niet in betekenende mate’ (NIBM) bijdragen een belangrijk onderdeel van de Wet luchtkwaliteit. Een project draagt NIBM bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit als de NO_2 en PM_{10} jaargemiddelde concentraties niet meer toeneemt dan 1,2 µg/m^3. In dat geval is de ontwikkeling als NIBM te beschouwen.

Een ruimtelijke ontwikkeling vindt volgens de Wet luchtkwaliteit doorgang als ten minste aan één van de volgende voorwaarden is voldaan:
- de ontwikkeling is opgenomen in het NSL;
- de ontwikkeling aangemerkt wordt als een NIBM-project;
- de gestelde grenswaarden in bijlage 2 van de Wet luchtkwaliteit niet worden overschreden;
- projectsaldering kan worden toegepast.

Voor zover de ruimtelijke ontwikkeling is opgenomen in het NSL of de ontwikkeling kan worden aangemerkt als NIBM-project is toetsing aan de normen van de Wet luchtkwaliteit niet nodig.

Beoordeling luchtkwaliteit
In de 'Regeling niet in betekenende mate bijdrage (luchtkwaliteitseisen)' (Regeling NIBM) zijn voor verschillende functiecategorieën cijfermatige kwantificaties opgenomen, waarbij een ontwikkeling als een NIBM-project kan worden beschouwd. Deze categorieën betreffen landbouwinrichtingen, spoorwegemplacementen, kantoorlocaties, woningbouwlocaties en een combinatielocatie van woningbouw en kantoren.

De voorgenomen uitbreiding past niet in één van de hiervoor genoemde functiecategorieën. Daardoor is een onderzoek nodig om aan te tonen of aan de normen van de Wet luchtkwaliteit wordt voldaan.

8.5.2 Onderzoek

Berekening luchtkwaliteit
Voor kleine ontwikkelingen is een specifieke rekentool ontwikkeld waarmee op een eenvoudige en snelle manier kan worden bepaald of er sprake is van een NIBM bijdrage. In die rekentool moet de toename van het verkeer worden ingevoerd. Omdat de verkeersgeneratie van een dergelijk uitbreiding niet exact te bepalen is, is een ruime aanname gedaan voor de verkeersaantrekkende werking door de realisatie van de uitbreiding. Aangenomen is dat het verkeer op de Stoofhoek zeker niet toeneemt met meer dan 50 verkeersbewegingen per etmaal. Daarbij is uitgegaan van 5% vrachtverkeer. Hierdoor is sprake van een worst-case benadering. In afbeelding 5 is de ingevulde NIBM-rekentool weergegeven.

Extra verkeer als gevolg van het plan		
	Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)	50
	Aandeel vrachtverkeer	5,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO_2 in µg/m^3	0,07
	PM_{10} in µg/m^3	0,02
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m^3		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

Afbeelding 5: Resultaten NIBM-rekentool.

Uit de berekeningen met de NIBM-rekentool blijkt, dat de jaargemiddelde concentratie NO_2 maximaal 0,07 µg/m^3 toeneemt en de jaargemiddelde concentratie PM_{10} maximaal 0,02 µg/m^3. De beide toenamen zijn (ruim) lager dan de toegestane NIBM-norm van 1,2 µg/m^3. Daardoor draagt de toename van het verkeer door de realisatie van de nieuwe Marktwand NIBM bij aan de verslechtering van de luchtkwaliteit. Toetsing aan de normen van de Wet luchtkwaliteit is niet nodig.

Goede ruimtelijke ordening
Vanuit het oogpunt van een goede ruimtelijke ordening wordt beoordeeld of ter plaatse van het plangebied, mogelijke hogere concentraties luchtverontreinigende stoffen aanwezig zijn. Langs wegen zijn met name de stoffen NO_2 en PM_{10} van belang.

In het CarII-rekenmodel, webbased versie 11.0, zijn voor het gehele grondgebied van Nederland de achtergrondconcentraties ingevoerd (vaste parameters) en onderverdeeld in vlakken van 1 km bij 1 km. De bepaling hiervan vindt plaats aan de hand van de x, y-coördinaten. Voor dit plan zijn de coördinaten x=69950 en y=419450 van belang.

De bijbehorende jaargemiddelde achtergrondconcentratie NO_2 en PM_{10} in het jaar 2013 bedraagt respectievelijk 19 µg/m^3 en 22 µg/m^3. Voor de beide stoffen is dat ruim lager dan de gestelde grenswaarde van 40 µg/m^3. De trend is dat in de toekomst de emissies en de achtergrondconcentraties van deze stoffen zullen dalen, waardoor de concentraties afnemen. Bij de achtergrondconcentratie voor PM_{10} is geen rekening gehouden met de geldende correctie voor zeezout.

Gezien de lage achtergrondconcentraties worden dan ook geen overschrijdingen van de jaargemiddelde grenswaarden NO_2 en PM_{10} verwacht in en in de omgeving van dit plan

8.5.3 Conclusie

Zowel vanuit de Wet luchtkwaliteit als vanuit een goede ruimtelijke ordening vormt het aspect luchtkwaliteit geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit bestemmingsplan.

8.6 Milieuzonering

8.6.1 Kader

Voor het behoud en de verbetering van de kwaliteit van de woon- en leefomgeving is een juiste afstemming tussen de verschillende voorkomende functies wonen noodzakelijk. Daarbij kan gebruik worden gemaakt van een milieuzonering die uitgaat van richtinggevende afstanden tussen hinderlijke functies (in de vorm van gevaar, geluid, geur, stof) en gevoelige functies. In de brochure “Bedrijven en Milieuzonering” van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) (versie 2009) zijn deze richtafstanden opgenomen. Van deze richtafstanden kan gemotiveerd worden afgeweken.

8.6.2 Onderzoek

Het bestemmingsplan maakt een uitbreiding van een woon-zorgcentrum mogelijk. Om die reden dient enerzijds beschouwd te worden of de uitbreiding het woon- en leefklimaat van bestaande woningen in de omgeving aantast. Anderzijds is het woon-zorgcentrum een gevoelige functie

die milieuhygiënisch passend moet zijn en mag de uitbreiding er niet toe leiden dat omliggende bedrijven worden beperkt in hun bedrijfsvoering.

Het plangebied kan worden gezien als een ‘gemengd gebied’, op basis van de brochure van de VNG. Een ‘gemengd gebied’ is een gebied met een matige tot sterke functiemenging. De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door wonen in combinatie met maatschappelijke functies, bedrijfs- en kantoorfuncties. In afbeelding 6 is inzichtelijk gemaakt wat de bestemmingen zijn van de omliggende gronden. Aangetoond wordt dat naast wonen sprake is van verscheidene functies.

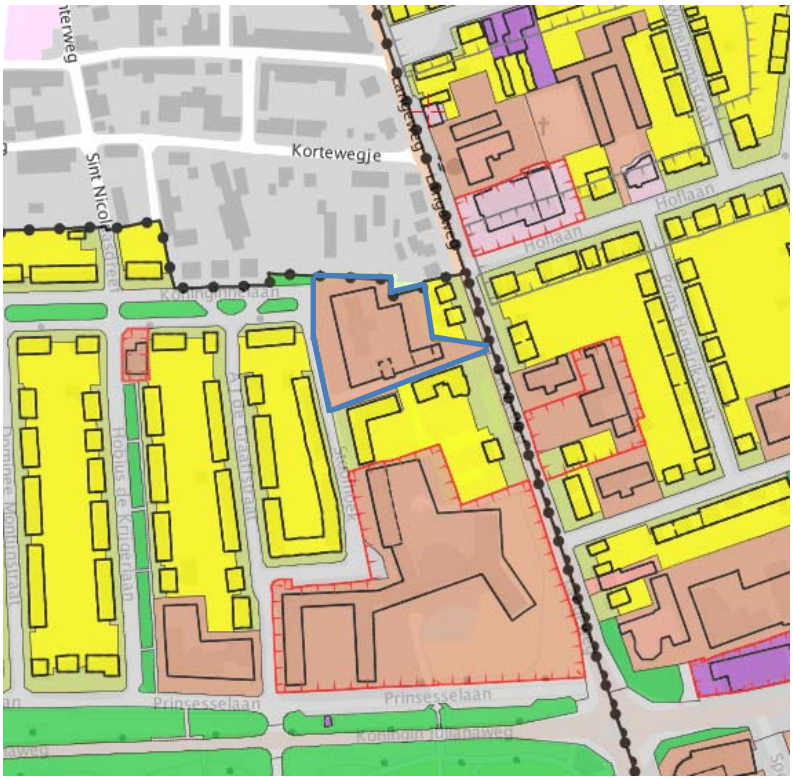

Afbeelding 6: Functionele indeling omgeving met wonen (geel), maatschappelijk (bruin) en kantoor- (roze) en bedrijfsfuncties (paars).

Effect zorgwoningen op bestaande bedrijven/voorzieningen

In onderstaande tabel is weergegeven welke inrichtingen zich rondom het plangebied bevinden en wat het maatgevende aspect (geur, geluid of stof) is.

Tabel: Overzicht aanwezige bedrijven met bijbehorende categorie en richtafstand

SBI-Code	Adres	Omschrijving	VNG-Categorie	Richt-afstand (m)	Werkelijk afstand (m)	Maatgevend aspect
9491	Langeweg 50	Kerk + begraafplaats	2	30 (10)	+/- 70	Geluid
64	Langeweg 54	Bank	1	10 (0)	+/- 45	Geluid
8621	Langeweg 70	Medisch centrum	1	10 (0)	+/- 45	Geluid
869	Langeweg 74	Stichting Zuidwester	1	10 (0)	+/- 55	Geluid
852	Prinsesselaan 49	Basisschool	2	30 (10)	+/- 160	Geluid
8711	Prinsesselaan 51	Verzorgingshuis	2	30 (10)	+/- 50	Geluid

Omdat er sprake is van het omgevingstype 'gemengd gebied' kan de richtafstand terug worden gebracht met één afstandsstap. De gedachte hierachter is dat sprake is van een zekere verstoring van het gebied ten opzichte van een rustige woonwijk. De gereduceerde richtafstand is in de tabel tussen haakjes weergegeven. De maximale richtafstand van de genoemde inrichtingen/voorzieningen is zodanig dat voldaan wordt aan de richtafstanden. Daarmee kan worden voldaan aan een goed woon- en leefklimaat voor de geprojecteerde woningen en worden aanwezige bedrijven niet belemmerd in hun functioneren.

Effect nieuwe voorzieningen op bestaande woningen

Het terrein wordt in de huidige situatie al voor de functie van woon-zorgcentrum gebruikt. De functie dient daarom als een bestaande situatie beschouwd te worden. De VNG-brochure geldt niet voor bestaande situaties. Wel dient de uitbreiding van het gebouw volledigheidshalve afgewogen te worden.

De te realiseren functie komt niet voor in de richtafstandenlijst uit de VNG-brochure. De functie heeft het meeste raakvlakken met een dagverblijf, conform SBI-code 8623. Voor een dagverblijf geldt een richtafstand van 10 meter ten opzichte van een rustige woonwijk. De richtafstand tot gemengd gebied is 0 meter. Om die reden leidt de uitbreiding van het complex niet tot belemmeringen. Het woon- en leefklimaat van bestaande woningen in de omgeving wordt niet aangetast als gevolg van de uitbreiding.

8.6.3 Conclusie

De omgeving van het plangebied wordt gekenmerkt door wonen, maatschappelijke functies, kantoren en bedrijven. Gezien het karakter van de omgeving kan het gebied - in het kader van de brochure ‘Bedrijven en Milieuzonering’ van de VNG - worden beschouwd als een gemengd gebied. Een reductie van de richtafstanden is daarmee van toepassing. Aan de gereduceerde richtafstanden wordt voldaan. Daarmee is aangetoond dat het woon- en leefklimaat van omliggende woningen niet wordt aangetast en dat bestaande bedrijven niet worden beperkt in hun bedrijfsvoering.

8.7 Externe veiligheid

8.7.1 Kader

Externe veiligheid richt zich op het beheersen van activiteiten die een risico voor de omgeving kunnen opleveren, zoals milieurisico’s, transportrisico’s en risico’s die kunnen optreden bij de productie, het vervoer en de opslag van gevaarlijke stoffen in inrichtingen. Bij de (her)inrichting van een gebied bepaalt de externe veiligheidssituatie mede de ruimtelijke (on)mogelijkheden.

In het kader van het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) gelezen in samenhang met de regels omtrent externe veiligheid moet worden onderzocht of er sprake is van aanwezigheid van risicobronnen in de nabijheid van de locatie waarop het Wro besluit betrekking heeft en dienen het plaatsgebonden risico (PR) en het groepsrisico (GR), en de eventuele toename hiervan, berekend te worden.

Het PR is de kans per jaar dat een persoon op een bepaalde plaats overlijdt als rechtstreeks gevolg van een ongeval met gevaarlijke stoffen, indien hij onafgebroken en onbeschermd op die

plaats zou verblijven. Het PR wordt weergegeven met risicocontouren rondom een inrichting of langs een vervoersas. De normstelling heeft de status van een grenswaarde die niet overschreden mag worden. Voor kwetsbare objecten wordt in zowel bestaande als nieuwe situaties het niveau van 10^{-6} per jaar als grenswaarde gehanteerd. Nieuwe beperkt kwetsbare objecten zijn alleen toegestaan onder een gewichtige motivering. Bestaande beperkt kwetsbare objecten zijn toegestaan binnen de PR 10^{-6} contour.
Het GR kan worden beschouwd als de maat van maatschappelijke ontwrichting in geval van een calamiteit (en drukt dus de kans per jaar uit dat een groep mensen van minimaal 10 personen overlijdt als rechtstreeks gevolg van een calamiteit). De normstelling heeft de status van een oriënterende waarde. Deze waarde is geen vastgestelde wettelijke norm. Desondanks hebben overheden en betrokken private instellingen een inspanningsverplichting om te voldoen aan deze oriënterende waarde en dient een toename van het GR bestuurlijk te worden verantwoord.

Besluit externe veiligheid inrichtingen

Het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi) uit 2004 legt veiligheidsnormen op aan overheden die besluiten nemen over bedrijven die een risico vormen voor personen buiten het bedrijfsterrein. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld chemische fabrieken, LPG-tankstations en spoorwegemplacementen waar goederentreinen met gevaarlijke stoffen rangeren. Deze bedrijven verrichten soms risicovolle activiteiten dichtbij (beperkt) kwetsbare objecten waaronder woningen, ziekenhuizen, scholen, winkels, horecagelegenheden en sporthallen. Hierdoor ontstaan risico’s voor mensen die in de buurt ervan wonen of werken.

Het besluit verplicht gemeenten en provincies bij het verlenen van milieuvergunningen en het maken van bestemmingsplannen met externe veiligheid rekening te houden. Dit betekent bijvoorbeeld dat woningen op een bepaalde afstand moeten staan van een bedrijf dat werkt met gevaarlijke stoffen.

Regelgeving transport van gevaarlijke stoffen over wegen, water en spoor

De regelgeving met betrekking tot het transport van gevaarlijke stoffen over openbare wegen, water en spoorwegen is neergelegd in de circulaire “Risiconormering vervoer gevaarlijke stoffen” (cRNVGS). Deze circulaire kan worden beschouwd als voorloper van een eventuele wettelijke verankering van de risiconormen en is geldig tot uiterlijk 31 juli 2012. In 2012 treedt het Besluit transportroutes externe veiligheid (Btev) in werking. Hierin staan regels op het gebied van externe veiligheid voor de ruimtelijke inrichting rond wegen, waterwegen en spoorwegen met vervoer van gevaarlijke stoffen.

Vooruitlopend op de inwerkingtreding van het Btev zijn de Basisnetten Weg en Water als bijlage bij de cRNVGS opgenomen.

Regelgeving transport van gevaarlijke stoffen via buisleidingen

Op 1 januari 2011 is het Besluit externe veiligheid buisleidingen (Bevb) in werking getreden. Het Bevb regelt onder andere welke veiligheidsafstanden moeten worden aangehouden rond buisleidingen met gevaarlijke stoffen. De normstelling is in lijn met het Besluit externe veiligheid inrichtingen (Bevi). Daarmee zijn nieuwe kwetsbare objecten binnen de PR 10^{-6} contour niet toegestaan. Ook is vastgesteld dat wanneer binnen het invloedsgebied van een buisleiding een ruimtelijk besluit wordt genomen, de verantwoordingsplicht van toepassing is.

Het Bevb gaat uit van een belemmerde strook van 4 of 5 meter, afhankelijk van de werkdruk. Voor deze strook geldt een bouwverbod en een omgevingsvergunning voor het uitvoeren van werken, geen bouwwerken zijnde, of van werkzaamheden.

Net als bij het Bevi worden de risicoafstanden en rekenmethodiek die volgen uit het Bevb opgenomen in een regeling, de Regeling externe veiligheid buisleidingen (Revb).

Beleidsvisie Externe Veiligheid ISGO

De beleidsvisie Externe Veiligheid van het eiland Goeree-Overflakkee is op 28 oktober 2008 bestuurlijk vastgesteld. In deze visie wordt door de vier voormalige gemeenten op Goeree-Overflakkee visie gegeven op externe veiligheid binnen de eigen kernen. Naar voren komt onder andere:

- de beheersing van risico's van de opslag, het gebruik en het vervoer van gevaarlijke stoffen;
- het ambitieniveau van de gemeenten;
- de wijze waarop de gemeenten invulling geven aan de beleidsvrijheid wat betreft het groepsrisico en de richtwaarde voor beperkt kwetsbare objecten voor het plaatsgebonden risico;
- benodigde maatregelen om de geformuleerde ambities te realiseren en de daarvoor benodigde instrumenten. De maatregelen worden uitgewerkt in andere gemeentelijke documenten (bestemmingsplannen/streekplannen, milieuvergunningen en rampen-bestrijdingsplannen);
- werkafspraken en –processen.

De vier voormalige gemeenten op Goeree-Overflakkee hanteren naast de normen die voortvloeien uit het Bevi en Revi de PREVAP-zones van de VRR. Het PREVAP-zonemodel hanteert 5 zones rond risicobronnen en classificeert per type gebouw het risicoprofiel in de betreffende zone. Bij nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de voormalige gemeenten op Goeree-Overflakkee wordt getoetst aan:

1) Grens en richtwaarde voor het PR;
2) PREVAPzone-model;
3) een verantwoording van het GR indien relevant;
4) de handreiking verantwoordingsplicht als uitgangspunt.

8.7.2 Onderzoek

Een verzorgingstehuis is een kwetsbaar object in het kader van het Bevi. Daarom dient beschouwd te worden of sprake is van nabijgelegen risicobronnen.

In de nabijheid van het plangebied zijn op grond van de risicokaart en de veiligheidsvisie van het ISGO géén risicovolle inrichtingen aanwezig. Er gelden geen belemmeringen vanuit externe veiligheid.

8.7.3 Conclusie

Gezien het voorgaande vormt het aspect externe veiligheid geen belemmering voor de haalbaarheid van de voorgenomen ontwikkeling.

8.8 Overige belemmeringen

Inleidend

Naast de hiervoor beschreven milieuaspecten kunnen er nog andere belemmeringen in of nabij het plangebied aanwezig zijn die van invloed kunnen zijn op de planvorming. Het gaat bijvoorbeeld om de aanwezigheid van straalpaden, planologisch relevante kabels en leidingen (zoals waterleidingen of rioleringsleidingen), beschermingszones en dergelijke.

Onderzoek

Binnen het plangebied zijn geen overige belemmeringen gelegen.

Conclusie

Gezien het bovenstaande vormt het aspect overige belemmeringen geen belemmering voor de haalbaarheid van dit bestemmingsplan.

8.9 Duurzaamheid

8.9.1 Kader

Nationaal klimaatbeleid

Teneinde de Kyotodoelstellingen te realiseren, is landelijk klimaatbeleid geformuleerd. De korte termijn doelstelling voor Nederland is de uitstoot van de belangrijkste broeikasgassen in de periode van 2008 - 2012 met 6% terug te dringen ten opzichte van 1990. Op de lange termijn wil de overheid de overgang naar een duurzame energiehuishouding bereiken (een aandeel van twintig procent duurzame energie in 2020) en verdere beperking van de CO_2-uitstoot realiseren (30% in 2020 ten opzichte van 1990). Dit is verwoord in het vierde Nationaal Milieubeleidsplan (NMP4).

De Nederlandse overheid wil de helft van de nodige emissiereductie behalen met binnenlandse maatregelen en de andere helft uit het buitenland met behulp van de flexibele instrumenten uit het Kyoto-protocol.

Duurzaam bouwen

Duurzaam bouwen staat voor het ontwikkelen en beheren van de gebouwde omgeving met respect voor mens en milieu zodat kan worden voorzien in de behoefte van de huidige generatie zonder dat voor toekomstige generaties de mogelijkheid wordt ontnomen om ook in hun behoeften te kunnen voorzien. Duurzaam bouwen is daarmee onderdeel van de kwaliteit van de gebouwde omgeving.

Intergemeentelijke Structuurvisie Goeree-Overflakkee

De vier voormalige gemeenten zien het komen tot een duurzame, veilige en klimaatbestendige regio als een grote uitdaging met interessante perspectieven. Daarbij wordt met eigentijdse concepten bezien waar concrete resultaten geboekt kunnen worden. Om de visie nader vorm te geven, kan gebruik worden gemaakt van de term “People-Planet-Profit” (PPP). Deze term wordt gehanteerd om invulling te geven aan maatschappelijk verantwoord ondernemen. De PPP benadering staat voor het samenbrengen van de drie elementen, people (mensen), planet

(planeet/milieu) en profit (opbrengst/winst), om te kunnen komen tot duurzame ontwikkeling of producten. Met het gebruik maken van eigentijdse concepten wil de regio zich onderscheiden op het gebied van duurzaamheid en klimaat. In dit kader volgt nu een mogelijk concept wat wellicht aanknopingspunten biedt als het gaat om gebiedsontwikkeling, te weten Cradle2Cradle.

Stimuleren op hele eiland van zonne-energie, Bio-energie en aardwarmte

- Ontwikkelen van concrete projecten voor opwekking van duurzame energie. Inzet op het gebruik van aardwarmte bij nieuwe woonwijken en zonne-energiepanelen op daken van nieuwe woningen of op geschikte landlocaties.
- Benutten nieuwe mogelijkheden voor landbouw in combinatie met energieproductie (bio-energie).

Ecologisch gezond

Belangrijke pijler in het streven naar een duurzaam eiland is de “ecologische gezondheid”. Dat heeft meerdere dimensies, zoals behoud en uitbreiding van natuurgebieden, aanleg van ontbrekende schakels in de ecologische hoofdstructuur maar ook het behouden en zo mogelijk vergroten van de biodiversiteit. De landbouw heeft daarin een belangrijke taak als grootgrondgebruiker, bijvoorbeeld door milieuvriendelijke teelt en de aanleg van bloemrijke akkerranden. Daarnaast ligt er een uitdaging in toepassing van nieuwe en innovatieve concepten om - zo mogelijk - de natuur meer in de kernen te brengen.

8.9.2 Onderzoek

De vier voormalige gemeenten op Goeree-Overflakkee en zes bouwende partijen hebben een intentieverklaring Duurzame Woningbouw ondertekend. Zij hebben afspraken gemaakt over het duurzaam en energiezuinig bouwen van nieuwe woningen op Goeree-Overflakkee. De ondertekende partijen zetten zich in om woningen te realiseren die energiezuinig zijn en waarin onder andere gebruik wordt gemaakt van duurzaam hout en niet-uitloogbare materialen. De partijen dragen op deze manier bij aan de bevordering van de kwaliteit van de leefomgeving en het milieu (broeikaseffect).

De gemeente is welwillend ten opzichte van het meewerken met nieuwe initiatieven in het kader van duurzaamheid. De voorgenomen ontwikkeling zal zoveel mogelijk inspelen op duurzaamheid. Dat betekent dat gebruik wordt gemaakt van duurzame materialen en dat in wordt gespeeld op langdurig gebruik van het gebouw.

8.9.3 Conclusie

In de Structuurvisie van Goeree-Overflakkee is het beleid ten aanzien van duurzaamheid opgenomen. In het kader van voorgenomen ontwikkeling wordt ingespeeld op gebruik van duurzame materialen en op het langdurig gebruikmaken van het gebouw.

9 Uitvoerbaarheid

9.1 Economische uitvoerbaarheid

Bij de voorbereiding van een projectbesluit dient op grond van artikel 3.1.6 van het Besluit ruimtelijke ordening minimaal inzicht te worden gegeven in de economische uitvoerbaarheid van het besluit. Tevens is met de inwerkingtreding van de Wet ruimtelijke ordening ook de afdeling Grondexploitatie (afdeling 6.4 Wro) in werking getreden.

De voorgenomen ontwikkeling van de uitbreiding van het Refugium is een particuliere ontwikkeling waarvan de kosten geheel worden gedragen door de initiatiefnemer. Tussen de gemeente en de initiatiefnemer wordt een anterieure overeenkomst gesloten.

9.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

De uitbreiding van het Refugium draagt bij aan het aanbieden van meer zorg binnen de kern Sommelsdijk en Middelharnis. In de toekomst neemt de vraag naar zorg en zorg in de combinatie met wonen meer toe. De voorgenomen uitbreiding speelt in op de toekomst en draagt maatschappelijk bij aan goede zorg.

De omgevingsvergunning zal voorts op grond van artikel 3, lid 10, onder a Wabo worden voorbereid met de uitgebreide voorbereidingsprocedure uit afdeling 3.4 Awb. Onderdeel van deze procedure is de terinzagelegging van het plan voor de indiening van zienswijzen door belanghebbenden.

Gedurende de inzagetermijn zijn geen zienswijzen ontvangen.

Conclusie

Gezien het voorgaande wordt het plan maatschappelijk uitvoerbaar geacht.

10 Afweging en conclusie

10.1 Afweging

Het projectbesluit maakt de uitbreiding van het Refugium mogelijk. Voorgestane ontwikkeling heeft met betrekking tot diverse milieuaspecten, flora- en fauna, archeologie, water, geluid, luchtkwaliteit, bodem en leidingen geen negatieve invloed op haar omgeving. De voorgenomen uitbreiding wordt tevens maatschappelijk en economisch uitvoerbaar geacht.

11.2 Conclusie

Naar aanleiding van het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat er geen belemmeringen voor de voorgenomen ontwikkelingen zijn. Aan het project kan medewerking worden verleend door middel van een uitgebreide omgevingsvergunning.

11 Geometrische plaatsbepaling

Op deze uitgebreide omgevingsvergunning zijn de digitaliseringsvereisten uit de Regeling standaarden ruimtelijke ordening 2008 (Rsro2008) van toepassing. Dit betekent dat voor het project “Uitbreiding Refugium Sommelsdijk” de besluitgebiedcontouren via de website www.ruimtelijkeplannen.nl beschikbaar moeten worden gesteld.

Dit gebeurt middels de geometrische plaatsbepaling.De geometrische plaatsbepaling is een digitaal bestand dat weergeeft waar het projectgebied zich bevindt. Het gaat in feite om een besluitgebied waaraan onderhavige ruimtelijke onderbouwing is gekoppeld. In bijlage 1 is een verbeelding van de geometrische plaatsbepaling behorende bij de uitgebreide omgevingsvergunning opgenomen.

Bijlage 1:
Geometrische Plaatsbepaling

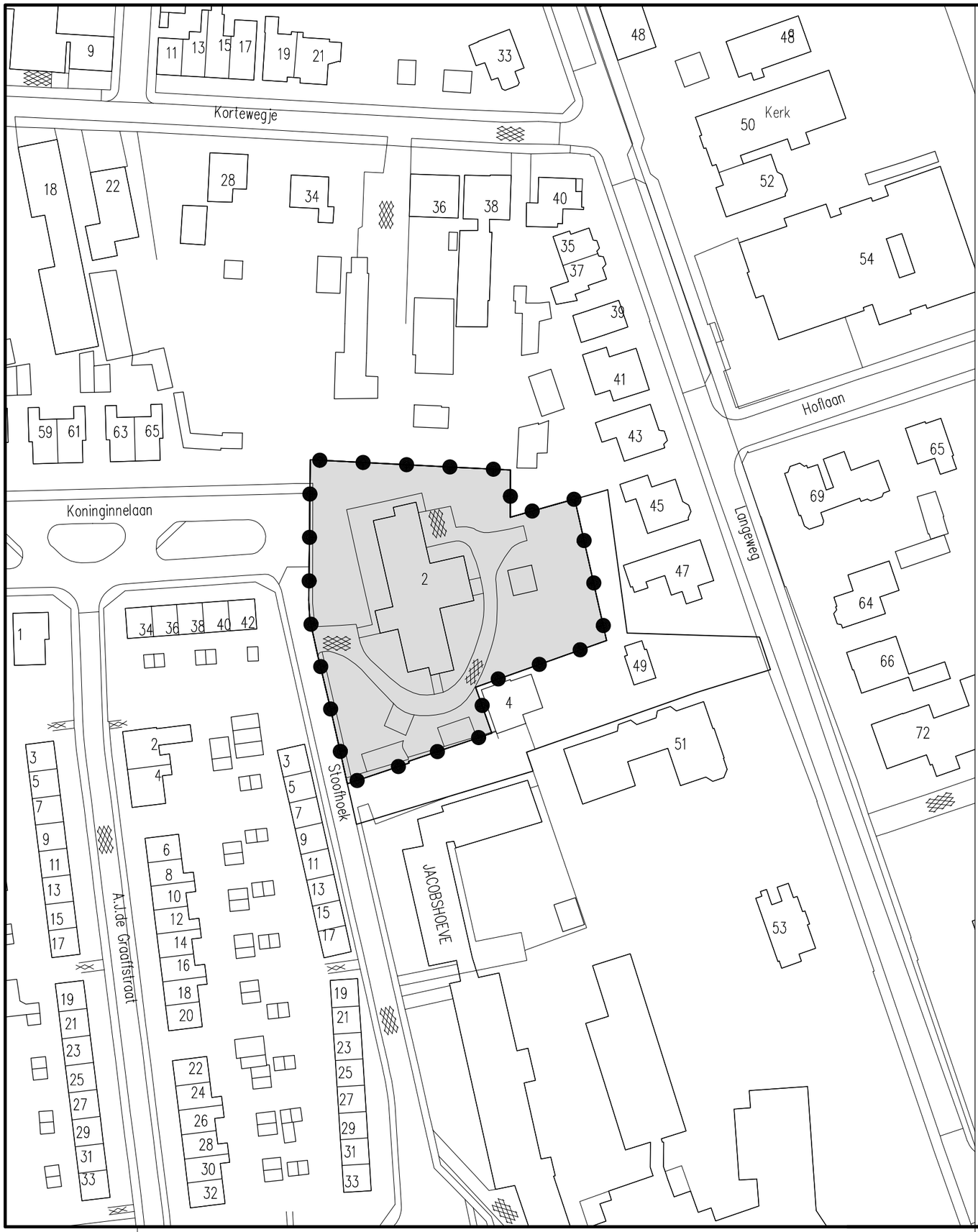

Besluitgebied

Besluitgebied

Vastgesteld

OVERLEG	
TERINZAGELEGGING ONTWERP	
26 nov 2014 t/m 6 jan 2015	
VASTSTELLING	
GEWIJZIGD	
DATUM PLOT	28-1-2015
USER	Wout

Gemeente Goeree-Overflakkee

Ruimtelijke onderbouwing

"Uitbreiding Refugium Sommelsdijk"

t.b.v. een omgevingsvergunning

IDN	NL.IMRO.1924.SMDRefugium2014-OV30
WERKNR.	254.315.01
SCHAAL	1:1000
DATUM	januari 2015
GETEKEND	ak
FORMAAT	A3
PROJECTMAP	J:\254\315\01\3 Projectresultaat\verbeelding\dwg
BESTAND	RO-RO-25431501-VB-VST1.dwg
BLAD	.

N

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap BV
City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

Postadres: Postbus 13060 3004 HB Rotterdam
Bezoekadres: Van Nelleweg 6060 3044 BC Rotterdam
Telefoon: 010 433 00 99
Fax: 010 404 56 69
E-mail: kuiper@kuiper.nl
Internet: www.kuiper.nl

Bijlage 2

Onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen in het kader van uitbreiding en verbouwing van het Refugium te Sommelsdijk

NATUUR-WETENSCHAPPELIJK CENTRUM, NOORDERELSWEG 4A, 3329 KH DORDRECHT

Onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen ten aanzien van uitbreiding en verbouwing van het Refugium te Sommelsdijk

NATUUR-WETENSCHAPPELIJK CENTRUM, NOORDERELSWEG 4A, 3329 KH DORDRECHT

ONDERZOEK NAAR VLEERMUISVERBLIJFPLAATSEN IN HET KADER VAN UITBREIDING EN VERBOUWING VAN HET REFUGIUM TE SOMMELSDIJK.

Opdrachtgever: KuiperCompagnons

Uitvoering: Natuur-Wetenschappelijk Centrum

Veldwerk: Rob Haan, Esmeralda van der Keur, Vivian Maas, Lieselotte Veen

Samenstelling: Tamar Braaksma

Foto's: Jan de Bruijn

Onderzoek naar vleermuisverblijfplaatsen in het kader van uitbreiding en verbouwing van het Refugium te Sommelsdijk. [Samenst.: Braaksma, T.] [Foto's: Bruijn, de J.]. Met lit. opg., Dordrecht: Strix/NWC.
Trefw.: Flora- en faunawet, vleermuizen, Sommelsdijk.

W886/ P13-052

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt of verveelvoudigd, door middel van; druk, fotokopie, microfilm of op enige andere wijze, zonder toestemming van de uitgever of de opdrachtgever.

© strix uitgeverij

Dordrecht, augustus 2014

Foto voorzijde: achterzijde Refugium Sommelsdijk, door Jan de Bruijn

Inhoud

1	Inleiding	5
2	Gebiedsbeschrijving en plannen	7
3	Methode	9
4	Resultaten	11
5	Verplichtingen, maatregelen en effecten	13
6	Conclusie	15

Referenties

Bijlagen:
Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

1. Inleiding

KuiperCompagnons is op dit moment bezig met de ruimtelijke onderbouwing voor de uitbreiding en verbouwing van het Refugium te Sommelsdijk.
Uit een quick-scan flora en fauna door het Natuur-Wetenschappelijk Centrum (NWC) is gebleken dat aanvullend vleermuisonderzoek nodig was naar de precieze functie van het Refugium als vleermuisverblijfplaats. Ook is aanvullend onderzoek naar de aanwezigheid van de Gierzwaluw *Apus apus* uitgevoerd.
Het NWC heeft dit onderzoek in opdracht van KuiperCompagnons uitgevoerd in het najaar van 2013 en het voorjaar/de zomer van 2014. Het voorliggende rapport beschrijft de resultaten van dit onderzoek.

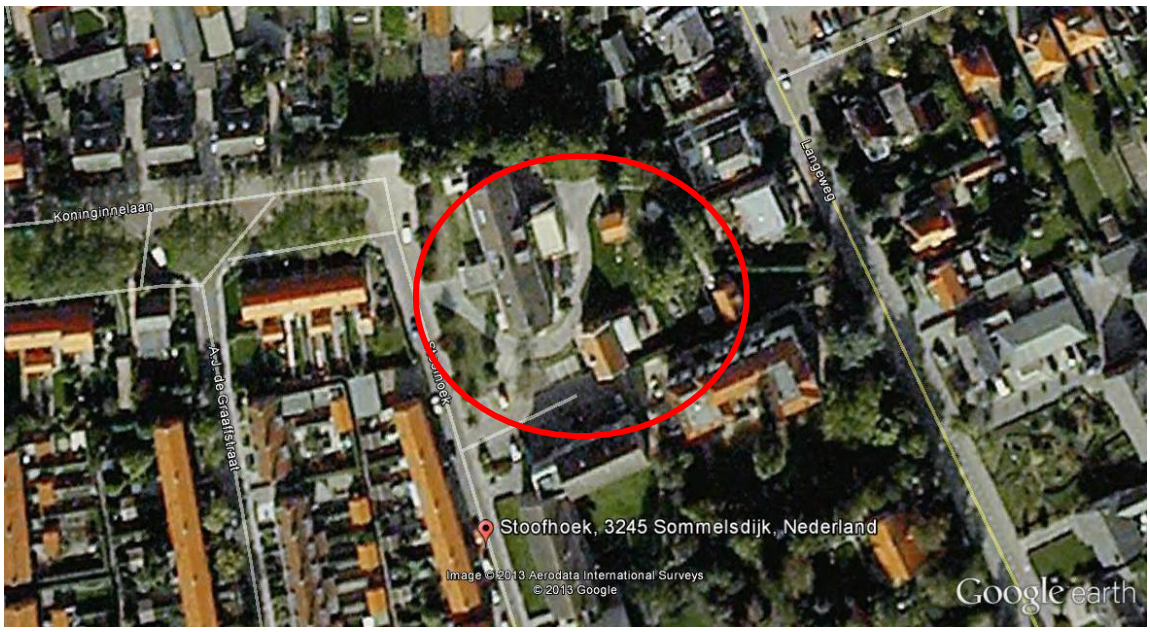

Figuur 1: luchtfoto plangebied *Bron onderlaag: Google earth*

Figuur 2: luchtfoto plangebied: ligging in de streek *Bron onderlaag: Google earth*

2. Gebiedsbeschrijving en plannen

Gebiedsbeschrijving

Het plangebied bevindt zich in de bebouwde kom van Sommelsdijk, aan de Stoofhoek 2, in de gemeente Goeree-Overflakkee (zie figuren 1 en 2). Het Refugium is in 2005 gerenoveerd en ingericht voor ouderen met een beperking. Het complex bestaat uit een blok rijtjeshuizen met een aanbouw aan de achterzijde (zie foto op de voorpagina) en uit de Orangerie, een gerenoveerd koetshuis, dat gebruikt wordt voor dagbesteding van ouderen (zie figuur 3). Het onbebouwde terrein bestaat uit een onderhouden tuin, waaronder een groot deel grasweide waar dieren lopen. Op het terrein staan enkele boompjes en een oudere plataan en aan de randen staan grotere bomen. Daarnaast staan er dierenverblijven (o.a. een volière) en is er een vijver met een beschoeiing van stenen.

Plannen

Het Refugium zal uitgebreid en verbouwd worden. Een groot deel van de bestaande bebouwing blijft gehandhaafd, verder wordt nieuwbouw toegevoegd (onder meer aan de bestaande bebouwing) en wordt het onbebouwde deel heringericht. De aanbouw aan de achterzijde van het Refugium wordt gesloopt (zie figuren 4 en 5). De bomen aan de randen, waaronder de bomenrij aan de noordzijde, blijven gehandhaafd.

Figuur 3: Orangerie Sommelsdijk

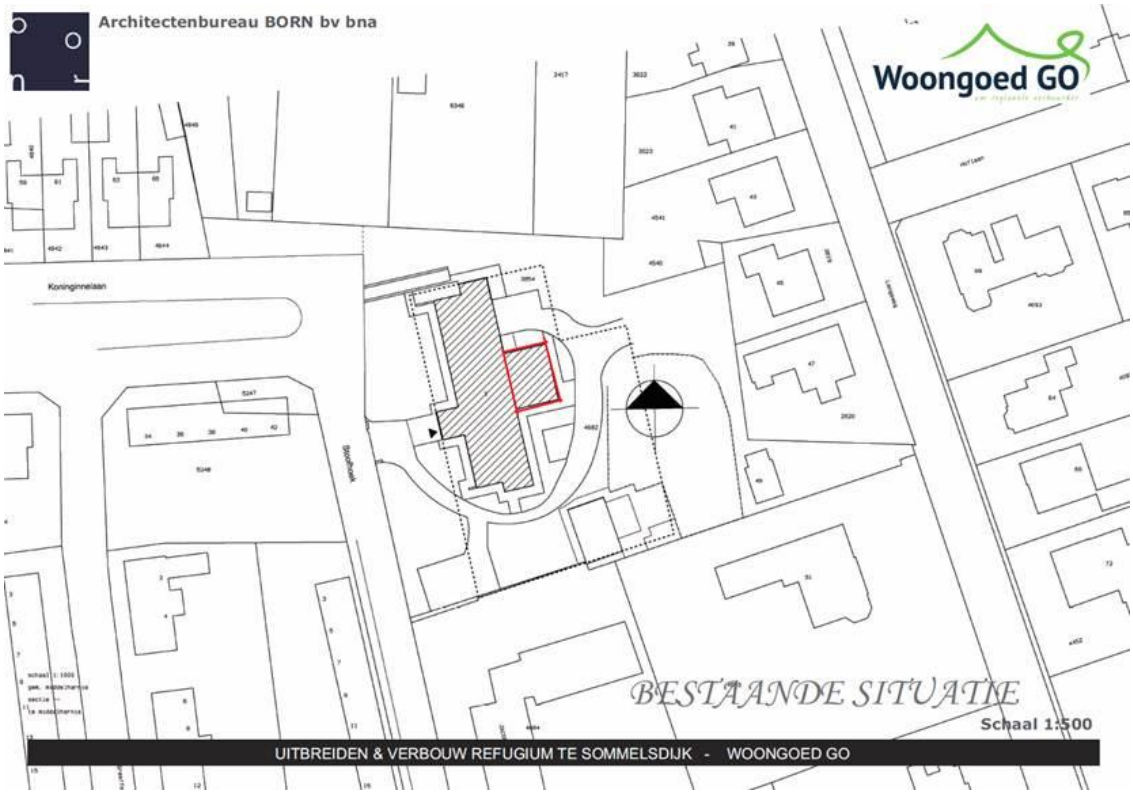

Figuur 4: het plangebied, huidige situatie met in het rood de te slopen aanbouw

Figuur 5: het Refugium: plankaart

3. Methode

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd volgens het vleermuisprotocol van maart 2013. Vleermuizen gebruiken gedurende het jaar verschillende verblijfplaatsen (i.e. kraamplaats, zomerverblijfplaats, paarverblijf, winterverblijfplaats, jachtgebied). Het vleermuisprotocol stelt dat ten minste vier inventarisatiemomenten nodig zijn om een goed beeld te krijgen van de waarde van het gebouw als paarverblijfplaats, zomerverblijfplaats en kraamkolonieplaats (Netwerk Groene Bureaus, 2013). In de zomer/ paarperiode (half augustus - begin oktober) zijn twee inventarisaties uitgevoerd en in de kraam/zomerperiode (half mei-half juli) ook.
Alle inventarisaties zijn in de avond en nacht uitgevoerd, rond de uitvliegtijd van vleermuizen (zie tabel 1). Met behulp van batdetectors (type Pettersson D-100 en D-240) zijn de waargenomen vleermuizen gedetermineerd. Tijdens elke ronde zijn twee personen ingezet.
Onderzoek naar winterverblijfplaatsen is niet goed uit te voeren. Bij aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen moet er daarom zekerheidshalve van uit worden gegaan dat dieren ook in de winter in het gebouw kunnen zitten.
Tijdens de vleermuisinventarisaties is direct gekeken of er gierzwaluwen aanwezig waren/een verblijfplaats in de bebouwing hadden.

Tabel 1: kenmerken uitgevoerde vleermuisinventarisaties

Bezoekdata	Tijden inventarisatie	Omstandigheden	Waarnemers
28-08-2013	20:30-22:30	T18°C B1/8 WK2	LV, RH
18-09-2013	20:30-22:30	T12,5°C B8/8 WK4	LV, EK
26-05-2014	21:30-23:00	T16,5°C B8/8 WK3	VM, EK
30-06-2014	22:00-00:00	T15°C B1/8 WK1	LV, EK

Tabel 2: vleermuiswaarnemingen Refugium Sommelsdijk

Bezoekdata	**Waargenomen soorten**	**Aantallen en gedrag**
28-08-2013	Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	Meerdere (>4), jagend en passerend 1 uitvliegend
	Gewone grootoorvleermuis (Plecotus auritus)	1 jagend
	Laatvlieger (Eptesicus serotinus)	2 passerend
18-09-2013	Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	Meerdere (>4), jagend en passerend. Enkele met paarroep
	Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	2 jagend, 1 met paarroep
26-05-2014	Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	Meerdere (>4), jagend en passerend 1 aan- en invliegend, 1 vermoedelijk uitvliegend
	Laatvlieger (Eptesicus serotinus)	1 individu waargenomen
30-06-2014	Gewone dwergvleermuis (Pipistrellus pipistrellus)	Meerdere (>4) jagend 1 minutenlang aanvliegend, 1 invliegend
	Ruige dwergvleermuis (Pipistrellus nathusii)	1 passerend

4. Resultaten

Zie tabel 2 voor de waarnemingen. Tijdens drie van de vier bezoeken zijn in het hoofdgebouw verblijfplaatsen van twee tot maximaal vijf individuen van de Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* vastgesteld, op verschillende plekken. Het ging hierbij om een zomerverblijfplaats. Er zijn individuen uitvliegend en invliegend waargenomen en ook is zwerm- of aanvlieggedrag waargenomen: hierbij vliegt een dier herhaaldelijk op eenzelfde plek aan. Dit gedrag wijst eveneens op een verblijfplaats. Er was geen sprake van een kraamkolonie en een paargroep kon evenmin vastgesteld worden. Mogelijk verblijft de Gewone dwergvleermuis ook in de winter in het gebouw. In de Orangerie verbleven geen vleermuizen.
Tijdens iedere telling zijn kleine aantallen van de Gewone dwergvleermuis jagend en passerend waargenomen. Er werd vooral gejaagd langs de bomenrij aan de noordzijde. Deze bomenrij heeft gezien het gebruik en de aansluiting op de omgeving, ook waarde als vliegroute van vleermuizen. Het plangebied heeft verder geen belangrijke waarde als jachtgebied of onderdeel van een vliegroute.
Behalve de Gewone dwergvleermuis zijn ook de Laatvlieger *Eptesicus serotinus,* de Gewone grootoorvleermuis *Plecotus auritus* en de Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii* waargenomen, deze soorten hebben echter geen verblijfplaats in de onderzochte bebouwing.
De Gierzwaluw heeft geen verblijfplaatsen in het plangebied.

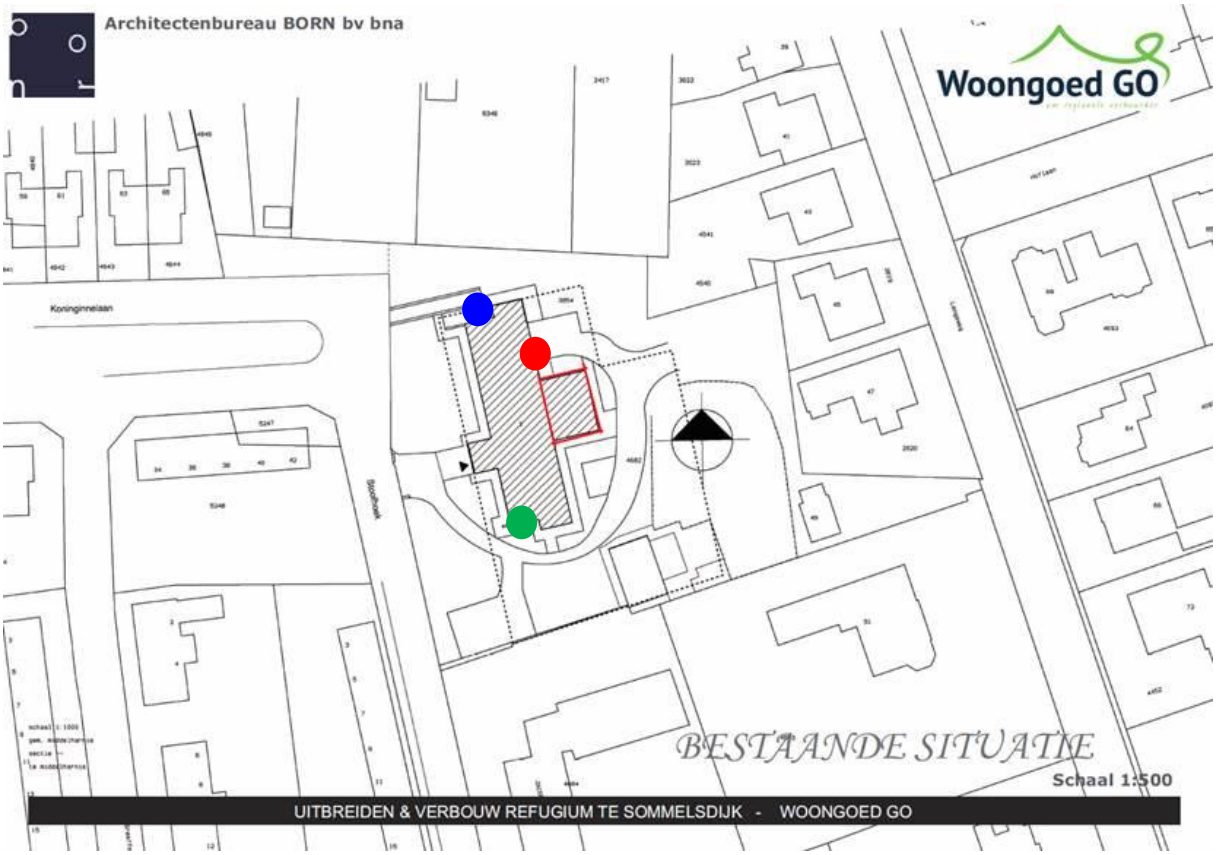

Figuur 6: Locaties in- en uitvliegende gewone dwergvleermuizen

Rood: 1 invliegend en 1 aanvliegend (30-6)
Groen: invliegend (26-5) en uitvliegend (28-8)
Blauw: vermoedelijk 1 uitvliegend (26-5)

5. Verplichtingen, maatregelen en effecten

Het hoofdgebouw van het Refugium aan de Stoofhoek 2 in de gemeente Goeree-Overflakkee fungeert als zomerverblijfplaats voor een aantal individuen van de Gewone dwergvleermuis: ten tijde van het onderzoek werd de hoofdbebouwing gebruikt door twee tot maximaal vijf dieren, op diverse plaatsen. Het hele gebouw heeft mogelijkheden voor vleermuizen om te verblijven.
Significant nadelige effecten op de populatie worden, gezien deze lage aantallen, niet verwacht. Nadelige effecten kunnen verder worden voorkomen door alleen te slopen/aan te bouwen bij afwezigheid van vleermuizen en door het aanbieden van alternatieven in de nieuwbouw. Op de plaats waar sloop en aanbouw aan de oostkant van het hoofdgebouw is voorzien (figuur 7, rode cirkel) zijn geen vleermuisverblijf-plaatsen gevonden. In dezelfde gevel waar aanbouw voorzien is, is, direct onder de dakgoot, een verblijfplaats van 1 of 2 individuen van de Gewone dwergvleermuis. Werkzaamheden kunnen verstoren, maar gezien de lage aantallen vleermuizen en de mogelijkheden elders in het gebouw, blijven nadelige effecten uit. In het koetshuis of de Orangerie zijn geen verblijfplaatsen vastgesteld en gelden geen verplichtingen. Anders is het bij de aanbouwplannen voor de noord- en zuidzijde (zie blauwe cirkels): op de locatie van deze aanbouwplannen zijn vleermuisverblijfplaatsen vastgesteld, die niet meer kunnen functioneren bij doorvoering van de plannen.

Figuur 7: Plankaart en vleermuisverblijfplaatsen (groene stippen)

Door het nemen van deze maatregelen wordt het overtreden van verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet voorkomen, op een na. De volgende verbodsbepaling van de Flora- en faunawet wordt mogelijk overtreden:

- Artikel 11: *verstoren van voortplantings- of andere vaste rust- of verblijfplaatsen*

Om deze reden is een ontheffing nodig. Bij de ontheffingsaanvraag moeten maatregelen opgenomen worden om nadelige effecten op de Gewone dwergvleermuis op te heffen of te verkleinen.
In de soortenstandaard van de Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus* (Ministerie van EZ, december 2011) is beschreven waar deze maatregelen minimaal uit moeten bestaan. Hierbij wordt in geval van volledige sloop uitgegaan van tijdelijke maatregelen voorafgaand aan, tijdens en in de periode na de sloop en van permanente maatregelen bij nieuwbouw. Omdat in dit geval een groot deel van de bebouwing gehandhaafd blijft en geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven, zullen de onderstaande standaardmaatregelen niet in deze vorm nodig zijn.

Te nemen maatregelen voorafgaand aan de eigenlijke werkzaamheden, om het aanbod en functioneren van alternatieve verblijfplaatsen tijdens de werkzaamheden te garanderen:

- Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats moeten vier nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen worden gecreëerd in de vorm van platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen (een vleermuiskast van minimaal 70 centimeter hoog en 50 centimeter breed)
  - tijdelijke vervanging van winterverblijfplaatsen is niet mogelijk: er zal daarom niet in de winter gewerkt kunnen worden en er zal direct in permanente voorzieningen moeten worden geïnvesteerd (maatwerk).
- De nieuwe verblijfplaatsen moeten:
  - Binnen het kerngebied van de groep, en dan zo mogelijk binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en dit buiten de invloedsfeer van de werkzaamheden.
  - Verschillende microklimaten hebben (clustering met verschillende richtin-gen).
  - Een locatie hebben die gelijk aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en lichtvrij en vrij zijn van verstoring en buiten bereik zijn van predatoren.
  - Bij voorkeur aan gebouwen geplaatst worden, bij uitzondering aan bomen.
- Deze verblijfplaatsen moeten tijdig vóór de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen: <u>Voor tijdelijke vervanging van zomerverblijfplaatsen met <10 dieren geldt een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waarin de gewone dwergvleermuizen actief zijn.</u>

In de nieuwe situatie op te nemen voorzieningen voor de Gewone dwergvleermuis om permanent het aanbod en functioneren van verblijfplaatsen te garanderen:

- Voor elke aangetaste of verwijderde verblijfplaats moeten vier nieuwe verblijfplaatsen worden gerealiseerd.

- De permanente voorzieningen bevinden zich allen inwendig in het gebouw of als combinatie van inwendig en uitwendig, met uitzondering van de vervangende voorzieningen voor zomerverblijfplaatsen (zonder kraamfunctie) van <10 dieren of vervanging van paarplaatsen, waarbij deze permanente voorzieningen zich ook allen uitwendig aan het gebouw mogen bevinden.
- Deze verblijfplaatsen moeten:
  - een vergelijkbare spreiding in het gebouw hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen.
  - zo veel mogelijk dezelfde eigenschappen hebben als de oorspronkelijke verblijfplaatsen.
  - verschillende microklimaten hebben (clustering met verschillende richtingen) en van een met de oorspronkelijke verblijfplaats vergelijkbare materiaalsoort en volume zijn, met een vergelijkbare bufferwaarde wat betreft opwarmen en afkoelen.
  - een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte en moeten lichtvrij en vrij zijn van verstoring en buiten bereik zijn van predatoren.

De mitigerende maatregelen moeten in een ecologisch werkprotocol worden opgenomen. Het ecologisch werkprotocol moet op de locatie aanwezig zijn en onder alle betrokken werknemers bekend zijn. Werkzaamheden zullen conform dit protocol worden uitgevoerd.

Een goede optie om de plannen uit te voeren, rekening houdend met vleermuizen, is in geval van dit project om het werk in fasen uit te voeren en eerst de grote aanbouw aan de oostzijde van het hoofdgebouw en/of de aanbouw aan de Orangerie uit te voeren mét voorzieningen voor vleermuizen (permanente, bij voorkeur inpandig, bijvoorbeeld door inmetselstenen of vrije invliegruimte onder de dakrand*). Na afronding kunnen de kleinere aanbouwen aan de noord- en zuidzijde gerealiseerd worden (met ontheffing en met maatregelen, waarbij het met name van belang is dat er op moment van de werkzaamheden geen vleermuizen aanwezig zijn).
De te handhaven bomenrij aan de noordzijde van het plangebied heeft waarde heeft als jachtgebied en vliegroute: deze mag om deze reden niet verlicht worden.

* informatie over mogelijkheden voor vleermuizen in gebouwen worden goed weergegeven in de Brochure Vleermuisvriendelijk Bouwen op de site van de zoogdiervereniging (www.zoogdiervereniging.nl)

6. Conclusie

Het Refugium aan de Stoofhoek 2 in de gemeente Goeree-Overflakkee fungeert als zomerverblijfplaats en mogelijk als winterverblijfplaats voor lage aantallen (minder dan 10 individuen) van de Gewone dwergvleermuis. Voordat de kleinere aanbouwen aan de noord- en zuidzijde van het hoofdgebouw aangebouwd mogen worden, is een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet vereist en zijn maatregelen verplicht. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag is gemiddeld vier maanden, mits de aanvraag compleet is.
Een goede optie om de plannen uit te voeren, rekening houdend met vleermuizen, is in geval van dit project om het werk in fasen uit te voeren en eerst de grote aanbouw aan de oostzijde van het hoofdgebouw en/of de aanbouw aan de Orangerie uit te voeren mét voorzieningen voor vleermuizen (permanente, bij voorkeur inpandig, bijvoorbeeld door inmetselstenen of vrije invliegruimte onder de dakrand) (een ontheffing is niet nodig).
Na afronding kunnen de kleinere aanbouwen aan de noord- en zuidzijde gerealiseerd worden (met ontheffing). Dit mag alleen plaatsvinden wanneer er geen vleermuizen aanwezig zijn en buiten de winterslaapperiode (ongeveer vanaf half oktober t/m half maart). Voordat gestart wordt met de kleinere aanbouwen, is het van belang de locaties eerst te controleren op de aanwezigheid van vleermuizen (maximaal een week van tevoren). Indien er geen vleermuizen aanwezig zijn, kan worden gestart met de werkzaamheden. Bij aanwezigheid van 6 of meer vleermuizen (wat niet wordt verwacht) wordt gewacht tot een geschikter moment, wanneer er minder individuen aanwezig zijn. Bij 5 vleermuizen of minder, worden deze 5 dagen van tevoren passief verjaagd door bevestiging van “exclusion flaps” bij de in/uitvliegopeningen. Voordat wordt gestart met de werkzaamheden, wordt gecontroleerd of dit gelukt is.
De te handhaven bomenrij aan de noordzijde van het plangebied heeft waarde heeft als jachtgebied en vliegroute: deze mag om deze reden niet verlicht worden.
Met het nemen van bovengenoemde maatregelen zullen nadelige effecten te verwaarlozen zijn, zowel op het niveau van het individu als op populatieniveau.

In het plangebied komen geen verblijfplaatsen van de Gierzwaluw voor.

Referenties

Ministerie van EZ, 2011, Soortenstandaard Gewone dwergvleermuis. www.drloket.nl

Soons, P.J.A., Huber, M & D. van der Meijden, 1999-nu, *Flora- en faunawet bewerking en toelichting*. Band 1-8 Koninklijke Vermande, Den Haag

Geraadpleegde website:
http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol
www.zoogdiervereniging.nl/sites/default/files/imce/nieuwesite/Zoogdiersoorten/Vleermuizen%20algemeen/downloads/Brochure%20Vleermuisvriendelijk%20Bouwen%20(2).pdf

Bijlage 1: Vleermuizen, ruimtelijke ingrepen en de Flora- en faunawet

Vleermuizen en hun leefgebied zijn beschermd door de Flora- en faunawet. In geval van een ruimtelijke ingreep moet ruim van tevoren bekeken worden of deze ingreep nadelige invloed kan hebben op vleermuizen en hoe hiermee omgegaan moet worden.

Verblijfplaatsen
Vleermuizen maken het hele jaar door gebruik van verschillende verblijfplaatsen (o.a. in bomen en gebouwen). Grofweg zijn vleermuisverblijfplaatsen op te delen in winterverblijfplaats (waar overwinterd wordt), dagkwartieren (waar de mannetjes in de kraamkolonieperiode overdag zitten, alleen of in kleine groepjes), kraamkolonies (vrouwtjes en hun jongen, vaak in grote groepen), paarverblijven (waar gepaard wordt, vaak in het najaar, soms gelijk aan de winterverblijfplaats) en tussenkwartieren (gebruikt in de periode tussen overwinteren en de zomerperiode in). Per type verblijfplaats gebruiken vleermuizen vaak meerdere verblijven waar tussen gewisseld wordt, bijvoorbeeld wanneer elders het klimaat geschikter is of om aan parasieten te ontkomen. Vleermuizen zijn wel zeer honkvast wat betreft de diverse verblijven die ze gebruiken. Dit betekent dat hun verblijven belangrijk zijn voor instandhouding van de populatie en dat deze daarom beschermd worden door de Flora- en faunawet.

Sinds mei 2009 is het Vleermuisprotocol vastgesteld. Dit is opgesteld door het Netwerk Groene Bureaus en de Zoogdiervereniging VZZ in overleg met de Dienst Landelijk Gebied (DLG) en de Gegevensautoriteit Natuur (GaN). Het protocol dient als leidraad voor het bepalen hoe en hoe vaak geïnventariseerd moet worden om te voldoen aan de Flora- en faunawet. In maart 2013 is het protocol aangepast. Let op: voor het bepalen of een gebouw of een potentieel geschikte boom van belang is als vleermuisverblijfplaats, is over het algemeen een relatief langlopend onderzoek nodig (van april t/m september/oktober) en zijn gemiddeld 4 bezoeken nodig.

Bij het verdwijnen van een verblijfplaats dient een ontheffing aangevraagd te worden bij het Ministerie van Economische Zaken (Dienst Regelingen). Onderdeel van deze ontheffingsaanvraag is een activiteitenplan waarin maatregelen beschreven staan die genomen worden om de nadelige effecten, als gevolg van de voorgenomen plannen, op vleermuizen zoveel mogelijk te voorkomen/verminderen. De te nemen maatregelen kunnen bijvoorbeeld bestaan uit het aanbieden van inpandige voorzieningen in nieuwbouw, zodat deze geschikt is voor vleermuizen om in te verblijven.

Jachtgebied en vliegroutes
Naast verblijfplaatsen bestaat het leefgebied van vleermuizen uit foerageergebied en vliegroutes (vaak bomenrijen of waterlopen). Deze zijn ook beschermd als zij van significant belang zijn. Zij gelden als significant belangrijk indien bij aantasting de functionaliteit van de verblijfplaats(en) in het geding komt. Is dat het geval, dan zijn maatregelen nodig die dit voorkomen, anders is een ontheffing nodig. Ook hier geldt dat deze alleen verstrekt wordt in geval van projecten waarbij sprake is van groot openbaar belang.

Soortenstandaards

Voor een aantal beschermde soorten, waaronder een aantal vleermuissoorten, heeft het Ministerie soortenstandaards opgesteld. Deze standaards bevatten informatie over de betreffende beschermde soort en zijn leefomgeving, regels en hun toepassing, onderzoek en mogelijke maatregelen. De informatie is per soort gespecificeerd naar veel voorkomende activiteiten zoals slopen van gebouwen en kappen van bomen.

Zie www.drloket.nl

KuiperCompagnons

Ruimtelijke Ordening, Stedenbouw, Architectuur, Landschap

City & Regional Planning, Urban Design, Architecture, Landscape

e-mail: kuiper@kuiper.nl

www.kuiper.nl

Van Nelle Ontwerpfabriek

Schiegebouw

Van Nelleweg 6060

3044 BC Rotterdam

T 010 433 00 99

F 010 404 56 69